

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 987/2009

2009 m. rugsėjo 16 d.

nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką

(Tekstas svarbus EEE ir Šveicarijai)

(OL L 284, 2009 10 30, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► M1	2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1244/2010	L 338	35	2010 12 22
► M2	2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 465/2012	L 149	4	2012 6 8
► M3	2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1224/2012	L 349	45	2012 12 19
► M4	2013 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1372/2013	L 346	27	2013 12 20
► M5	2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1368/2014	L 366	15	2014 12 20
► M6	2017 m. kovo 21 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/492	L 76	13	2017 3 22

pataisytas:

► **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 288, 2016 10 22, p. 58 (1368/2014)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB)
Nr. 987/2009**

2009 m. rugsėjo 16 d.

**nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos
sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką**

(Tekstas svarbus EEE ir Šveicarijai)

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Sąvokų apibrėžtys

I straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

1. Šiame reglamente:
 - a) pagrindinis reglamentas – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004;
 - b) įgyvendinimo reglamentas – šis reglamentas; ir
 - c) taikomos pagrindiniame reglamente pateiktos sąvokų apibrėžtys.
2. Be 1 dalyje nurodytų sąvokų apibrėžčių, taikomos šios sąvokų apibrėžtys:
 - a) prieigos centras – subjektas:
 - i) nurodantis elektroninį kontaktinį punktą;
 - ii) automatiškai parenkantis maršrutą pagal adresą; ir
 - iii) parenkantis išmanųjį maršrutą naudojant programinę įrangą, kuri suteikia galimybę automatiškai (pavyzdžiui, kompiuterinės intelektikos programa) ir (arba) rankiniu būdu patikrinti ir (arba) parinkti maršrutą;
 - b) susižinojimo tarnyba – tarnyba, valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirta vienai arba daugiau pagrindinio reglamento 3 straipsnyje nurodytų socialinės apsaugos sričių, kurios paskirtis yra atsakyti į prašymus gauti informaciją ir pagalbą taikant pagrindinį reglamentą bei įgyvendinimo reglamentą ir kuri turi atlikti pagal įgyvendinimo reglamento IV antraštinę dalį jai paskirtas užduotis;
 - c) dokumentas – duomenų rinkinys, neatsižvelgiant į pateikimo būdą, kurio struktūra yra tokia, kad jais galima keistis elektroninėmis priemonėmis, ir kurie turi būti perduodami, kad galėtų būti taikomas pagrindinis reglamentas ir įgyvendinimo reglamentas;
 - d) struktūrizuotas elektroninis dokumentas – tam tikros struktūros dokumentas, pateikiamas valstybių narių tarpusavio elektroniniu keitimuosi informacija nustatyta forma;

▼B

- e) perdavimas elektroninėmis priemonėmis – perdavimas naudojantis elektronine duomenų tvarkymo (įskaitant skaitmeninį suspaudimą) įranga ir laidais, radijo ryšiu, optinėmis technologijomis arba kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis;
- f) Audito valdyba – pagrindinio reglamento 74 straipsnyje nurodyta įstaiga.

*II SKYRIUS****Bendradarbiavimo ir keitimosi duomenimis nuostatos****2 straipsnis***Įstaigų tarpusavio keitimosi informacija taikymo sritis ir taisyklės**

1. Taikant įgyvendinimo reglamentą, valstybių narių valdžios institucijų ir įstaigų bei asmenų, kuriems taikomas pagrindinis reglamentas, keitimasis duomenimis grindžiamas viešojo administravimo, veiksmingumo, aktyvios pagalbos, greito vykdymo ir prieinamumo, įskaitant e. prieinamumą, visų pirma neįgaliesiems bei pagyvenusiems asmenims, principais.

2. Įstaigos nedelsdamos teikia duomenis arba keičiasi duomenimis, kurie būtini norint apibrėžti ir nustatyti asmenų, kuriems taikomas pagrindinis reglamentas, teises ir pareigas. Tokius duomenis iš vienos valstybės narės į kitą tiesiogiai perduoda pačios įstaigos arba jie netiesiogiai perduodami per susižinojimo tarnybas.

3. Jei asmuo per klaidą pateikė informaciją, dokumentus arba prašymus įstaigai, esančiai ne tos valstybės narės, kurioje yra pagal įgyvendinimo reglamentą paskirta įstaiga, o kitos valstybės narės teritorijoje, pastaroji įstaiga nedelsdama perduoda informaciją, dokumentus ar prašymus pagal įgyvendinimo reglamentą paskirtai įstaigai, nurodydama pirminio jų pateikimo datą. Pastaroji įstaiga privalo pripažinti šią datą. Tačiau valstybės narės įstaigos nelaikomos atsakingomis, arba nelaiškoma, jog jos priėmė sprendimą dėl to, kad jos nesiėmė veiksmų kitų valstybių narių įstaigoms uždelsus perduoti informaciją, dokumentus ar prašymus.

4. Kai duomenys perduodami netiesiogiai per paskirties valstybės narės susižinojimo tarnybą, atsakymo į prašymus terminai skaičiuojami nuo dienos, kurią ši susižinojimo tarnyba gavo prašymą, tarsi jį būtų gavusi šios valstybės narės įstaiga.

*3 straipsnis***Atitinkamų asmenų ir įstaigų keitimosi informacija taikymo sritis ir taisyklės**

1. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamiems asmenims būtų suteikta reikiama informacija apie pagrindiniu reglamentu bei įgyvendinimo reglamentu padarytus pakeitimus, kad jie galėtų įtvirtinti savo teises. Jos taip pat numato patogias vartotojui paslaugas.

▼B

2. Asmenys, kuriems taikomas pagrindinis reglamentas, privalo persiųsti atitinkamai įstaigai informaciją, dokumentus ar patvirtinamuosius įrodymus, kurių reikia jų arba jų šeimos padėčiai nustatyti, jų teisėms ir pareigoms nustatyti ar išlaikyti ir taikytiniems teisės aktams bei jų pareigoms pagal juos nustatyti.

3. Valstybės narės, rinkdamos, perduodamos ar tvarkydamos asmens duomenis pagal savo teisės aktus, siekdamos įgyvendinti pagrindinį reglamentą, užtikrina, kad atitinkami asmenys galėtų visiškai pasinaudoti savo teisėmis, susijusiomis su asmens duomenų apsauga, vadovaujantis Bendrijos nuostatomis dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo.

4. Atitinkamos įstaigos nedelsdamos persiunčia informaciją ir išduoda dokumentus atitinkamiems asmenims tiek, kiek to reikia pagrindiniam reglamentui ir įgyvendinimo reglamentui taikyti, ir visais atvejais per laikotarpį, nustatytą pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus.

Atitinkama įstaiga praneša pareiškėjui, kuris yra ar gyvena kitoje valstybėje narėje, apie savo sprendimą tiesiogiai arba per jo buvimo ar gyvenamosios vietos valstybės narės susižinavimo tarnybą. Atsisakius mokėti išmokas, ji taip pat nurodo atsisakymo priežastis, taip pat apeliacijos pateikimo būdus ir terminus. Šio sprendimo nuorašas siunčiamas kitoms susijusioms įstaigoms.

4 straipsnis

Keitimosi duomenimis forma ir būdas

1. Administracinė komisija nustato dokumentų ir struktūrizuotų elektroninių dokumentų struktūrą, turinį, formą ir išsamią keitimosi jais tvarką.

2. Įstaigos arba susižinavimo tarnybos perduoda vienos kitoms duomenis elektroniniu būdu tiesiogiai arba netiesiogiai per prieigos centrus, naudodamosi bendra saugia sistema, kuria užtikrinamas konfidencialumas ir keitimosi duomenimis apsauga.

3. Bendraudamos su atitinkamais asmenimis, atitinkamos įstaigos taiko kiekvienam atvejui tinkamą tvarką, teikiant pirmenybę elektroninėms priemonėms. Administracinė komisija nustato informacijos, dokumentų ar sprendimų siuntimo atitinkamam asmeniui elektroninėmis priemonėmis praktinę tvarką.

5 straipsnis

Kitoje valstybėje narėje išduotų dokumentų ir patvirtinamųjų įrodymų teisinė galia

1. Valstybių narių įstaigos priima kitos valstybės narės įstaigos išduotus asmens padėtį liudijančius dokumentus, reikalingus pagrindiniam reglamentui ir įgyvendinimo reglamentui taikyti, ir patvirtinamuosius įrodymus, kurių pagrindu tie dokumentai buvo išduoti, nebent valstybė narė, kurioje jie buvo išduoti, juos anuliuotų arba paskelbtų negaliojančiais.

▼ B

2. Kilus abejonėms dėl dokumento galiojimo arba dėl duomenų, kuriais grindžiami jame išdėstyti teiginiai, tikslumo, dokumentą gaunanti valstybės narė įstaiga prašo dokumentą išdavusią įstaigą suteikti reikiamą tikslesnę informaciją, o tam tikrais atvejais anuliuoti tą dokumentą. Išdavusi įstaiga persvarsto dokumento išdavimo pagrindą ir prireikus jį anuliuoja.

3. Vadovaujantis 2 dalimi, tais atvejais, kai kyla abejonių dėl atitinkamų asmenų pateiktos informacijos, dokumentų ar patvirtinančių įrodymų galiojimo ar faktų, kuriais pagrįsta juose pateikta informacija, tikslumo, buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga kompetentingos įstaigos prašymu, jeigu tai įmanoma, atlieka reikiamą tokios informacijos ar dokumento patikrinimą.

4. Jei atitinkamoms įstaigoms nepavyksta susitarti, ne anksčiau kaip po mėnesio nuo tos dienos, kurią dokumentą gavusi įstaiga pateikė prašymą, per kompetentingas valdžios institucijas gali būti kreipiamasi į Administracinę komisiją. Administracinė komisija mėgina išspręsti klausimą per šešis mėnesius nuo dienos, kurią į ją buvo kreiptasi.

*6 straipsnis***Laikinas teisės aktų taikymas ir laikinas išmokų skyrimas**

1. Išskyrus atvejus, kai įgyvendinimo reglamente numatyta kitaip, jei dviejų arba daugiau valstybių narių įstaigos ar valdžios institucijos nesutaria dėl to, kurie teisės aktai taikomi, atitinkamam asmeniui laikinai taikomi vienos iš tų valstybių narių teisės aktai, pirmumo tvarką nustatant taip:

a) valstybės narės, kurioje asmuo faktiškai dirba pagal darbo sutartį arba savarankiškai, teisės aktai, jei asmuo pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba tik vienoje valstybėje narėje;

▼ M2

b) valstybės narės, kurioje asmuo gyvena, teisės aktai, jei atitinkamas asmuo pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba dviejose arba daugiau valstybių narių ir dalį darbo arba savarankiškos veiklos atlieka gyvenamosios vietos valstybėje narėje, arba jei atitinkamas asmuo nedirba nei pagal darbo sutartį nei savarankiškai;

c) visais kitais atvejais - valstybės narės, kuriai buvo pirmiausia pateiktas prašymas dėl jos teisės aktų taikymo, teisės aktai, jei asmuo vykdo vieną ar daugiau rūšių veiklą dviejose ar daugiau valstybių narių.

▼ B

2. Jei dviejų ar daugiau valstybių narių įstaigos arba valdžios institucijos nesutaria, kuri įstaiga turėtų mokėti išmokas pinigais arba natūra, atitinkamas asmuo, kuris galėtų gauti išmokas, jeigu nebūtų ginčijamasi, turi teisę laikinai gauti išmokas, numatytas jo gyvenamosios vietos įstaigos taikomuose teisės aktuose arba, jeigu tas asmuo negyvena vienos iš atitinkamų valstybių narių teritorijoje, jis turi teisę gauti išmokas, numatytas įstaigos, kuriai jo prašymas buvo pateiktas pirmiausia, taikomuose teisės aktuose.

▼B

3. Jei atitinkamoms įstaigoms ar valdžios institucijoms nepavyksta susitarti, ne anksčiau kaip po vieno mėnesio nuo tos dienos, kurią kilo 1 arba 2 dalyje nurodytas nesutarimas, per kompetentingas valdžios institucijas gali būti kreipiamasi į Administracinę komisiją. Administracinė komisija siekia išspręsti klausimą per šešis mėnesius nuo dienos, kurią į ją buvo kreiptasi.

4. Jei nustatoma, kad turi būti taikomi kitos valstybės nei ta, kurioje asmuo buvo laikinai apdraustas, teisės aktai, arba kad išmokas laikinai suteikusi įstaiga nebuvo kompetentinga įstaiga, kompetentinga pripažinta įstaiga tokia laikoma atgaline data, tarsi to nesutarimo nebūtų buvę, vėliausiai nuo tos dienos, kai asmuo buvo laikinai apdraustas, arba nuo pirmojo atitinkamų išmokų laikino suteikimo.

5. Jei reikia, nustatyta kompetentinga įstaiga ir įstaiga, kuri laikinai mokėjo išmokas pinigais ar laikinai gavo įmokas, išsprendžia atitinkamo asmens finansinės padėties klausimus, susijusius su įmokomis ir laikinai mokėtomis pinigėmis išmokomis, prireikus laikydamosi įgyvendinimo reglamento IV antraštinės dalies III skyriaus nuostatų.

Išmokas natūra, kurias įstaiga laikinai suteikė pagal 2 dalies nuostatas, kompetentinga įstaiga kompensuoja pagal įgyvendinimo reglamento IV antraštinės dalies nuostatas.

*7 straipsnis***Laikinas išmokų ir įmokų apskaičiavimas**

1. Išskyrus atvejus, kai įgyvendinimo reglamente numatyta kitaip, jei asmuo turi teisę gauti išmoką ar privalo mokėti įmoką pagal pagrindinį reglamentą, ir kompetentinga įstaiga neturi visos informacijos apie padėtį kitoje valstybėje narėje, kurios reikia norint atlikti tos išmokos arba įmokos galutinį apskaičiavimą, ta įstaiga suteikia šią išmoką atitinkamo asmens prašymu arba laikinai apskaičiuoja šią įmoką, jei taip apskaičiuoti įmanoma remiantis tos įstaigos turima informacija.

2. Kai atitinkama įstaiga gauna visus reikiamus patvirtinamuosius įrodymus ar dokumentus, iš naujo apskaičiuojamas atitinkamos išmokos arba įmokos dydis.

*III SKYRIUS****Kitos pagrindinio reglamento taikymo bendrosios nuostatos****8 straipsnis***Dviejų arba daugiau valstybių narių administraciniai susitarimai**

1. Įgyvendinimo reglamento nuostatos pakeičia susitarimų dėl pagrindinio reglamento 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų konvencijų taikymo nuostatas, išskyrus nuostatas, susijusias su susitarimais dėl pagrindinio reglamento II priede nurodytų konvencijų, jeigu tų susitarimų nuostatos įtrauktos į įgyvendinimo reglamento 1 priedą.

▼B

2. Prireikus valstybės narės gali tarpusavyje susitarti dėl pagrindinio reglamento 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų konvencijų taikymo, jei tokie susitarimai neturi neigiamos įtakos atitinkamų asmenų teisėms ir pareigoms ir yra įtraukti į įgyvendinimo reglamento 1 priedą.

*9 straipsnis***Kitos valdžios institucijų ir įstaigų atliekamos procedūros**

1. Dvi ar daugiau valstybių narių arba jų kompetentingos valdžios institucijos gali susitarti dėl kitų procedūrų nei numatytosios įgyvendinimo reglamente, jei tokios procedūros neturi neigiamos įtakos atitinkamų asmenų teisėms ir pareigoms.

2. Apie šiuo tikslu sudarytus susitarimus pranešama Administracinei komisijai, ir jie išvardyti įgyvendinimo reglamento 1 priede.

3. Įgyvendinimo susitarimų, kuriuos dvi ar daugiau valstybių narių sudarė tuo pačiu tikslu arba kurie yra panašūs į 2 dalyje nurodytus susitarimus, nuostatos, kurios galioja dieną prieš įgyvendinimo reglamento įsigaliojimą ir yra įtrauktos į Reglamento (EEB) Nr. 574/72 5 priedą, tebetaikomos bendradarbiaujant toms valstybėms narėms, jeigu tos nuostatos yra taip pat įtrauktos į įgyvendinimo reglamento 1 priedą.

*10 straipsnis***Išmokų sutapimo vengimas**

Nepaisant kitų pagrindinio reglamento nuostatų, tais atvejais, kai išmokos, mokamos pagal dviejų ar daugiau valstybių narių teisės aktus, yra visų šių valstybių sumažinamos, sustabdomos ar nutraukiamos, sumos, kurios nebūtų išmokėtos griežtai taikant atitinkamų valstybių narių teisės aktais nustatytas taisykles dėl išmokų sumažinimo, sustabdymo ar nutraukimo, padalinamos iš išmokų, kurioms taikomas sumažinimas, sustabdymas ar nutraukimas, skaičiaus.

*11 straipsnis***Gyvenamosios vietos nustatymo kriterijai**

1. Jei dviejų arba daugiau valstybių narių įstaigos nesutaria dėl asmens, kuriam taikomas pagrindinis reglamentas, gyvenamosios vietos nustatymo, šios įstaigos bendru susitarimu nustato atitinkamo asmens interesų centrą remdamosi visais turimos atitinkamos informacijos bendru įvertinimu; šie veiksniai gali apimti atitinkamai:

a) buvimo atitinkamų valstybių narių teritorijoje trukmę ir nenutrūkstumą;

b) to asmens padėtį, įskaitant:

i) vykdomos veiklos pobūdį ir konkrečias savybes, visų pirma vietą, kurioje tokia veikla paprastai vykdoma, veiklos pastovumą ir darbo sutarties trukmę;

ii) jo šeiminių padėtį ir šeimyninius ryšius;

▼B

- iii) neapmokamos veiklos vykdymą;
- iv) studentų atveju – jų pajamų šaltinį;
- v) jo būsto sąlygas, visų pirma būsto pastovumą;
- vi) valstybę narę, kurioje gyvenančiu asmuo laikomas apmokestinimo tikslais.

2. Jei, atsižvelgdamos į įvairius kriterijus, pagrįstus 1 dalyje išdėstytais atitinkamais faktais, atitinkamos įstaigos nesusitaria, nustatant asmens faktinę gyvenamąją vietą lemiamu veiksmu laikomi asmens ketinimai, apie kuriuos galima spręsti iš tokių faktų ir aplinkybių, ypač priežastys, dėl kurių tas asmuo persikraustė.

*12 straipsnis***Laikotarpių sumavimas**

1. Taikydama pagrindinio reglamento 6 straipsnį, kompetentinga įstaiga kreipiasi į valstybių narių, kurių teisės aktai buvo taikomi atitinkamam asmeniui, įstaigas, kad nustatytų visus pagal jų teisės aktus įgytus laikotarpius.

2. Atitinkami draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės narės teisės aktus, pridedami prie tų laikotarpių, įgytų pagal bet kurios kitos valstybės narės teisės aktus, kiek tai būtina taikant pagrindinio reglamento 6 straipsnį, jei šie laikotarpiai nesutampa.

3. Jeigu privalomojo draudimo ar gyvenimo laikotarpis, įgytas pagal vienos valstybės narės teisės aktus, sutampa su draudimo laikotarpiu, įgytu pagal savanorišką ar neprivalomą nuolatinį draudimą pagal kitos valstybės narės teisės aktus, įskaitomas tik tas laikotarpis, kuris buvo įgytas pagal privalomą draudimą.

4. Jeigu draudimo ar gyvenimo laikotarpis, išskyrus pagal vienos valstybės narės teisės aktus įgytą lygiavertį laikotarpį, sutampa su lygiavertčiu laikotarpiu, įgytu pagal kitos valstybės narės teisės aktus, įskaitomas tik tas laikotarpis, kuris nėra lygiavertis laikotarpis.

5. Visus laikotarpius, kurie laikomi lygiavertčiais pagal dviejų arba daugiau valstybių narių teisės aktus, įskaito tik tos valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo privalomai taikomi paskutinį kartą prieš tą laikotarpį, įstaiga. Tuo atveju, jei atitinkamam asmeniui iki to laikotarpio nebuvo privalomai taikomi valstybės narės teisės aktai, jį įskaito valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo privalomai taikomi pirmą kartą po to laikotarpio, įstaiga.

▼B

6. Kai neįmanoma tiksliai nustatyti, kuriuo metu pagal vienos valstybės narės teisės aktus buvo įgyti atskiri draudimo arba gyvenimo laikotarpiai, laikoma, kad tokie laikotarpiai nesutampa su draudimo ar gyvenimo laikotarpiais, įgytais pagal kitos valstybės narės teisės aktus, jei tai naudinga atitinkamam asmeniui ir į juos pagrįstai galima atsižvelgti.

*13 straipsnis***Laikotarpių perskaičiavimo taisyklės**

1. Jeigu laikotarpiai, įgyti pagal vienos valstybės narės teisės aktus, išreiškiami kitokiais vienetais, negu tie, kurie buvo nustatyti pagal kitos valstybės narės teisės aktus, perskaičiavimas, kurio reikia norint susumuoti pagal pagrindinio reglamento 6 straipsnį, atliekamas pagal šias taisykles:

- a) Perskaičiavimo pagrindu turi būti laikomas laikotarpis, apie kurį praneša valstybės narės, pagal kurios teisės aktus laikotarpis buvo įgytas, įstaiga.
- b) schemų, pagal kurias laikotarpiai išreiškiami dienomis, atveju dienų perskaičiavimas kitais vienetais ir *vice versa*, taip pat skirtingų dienomis pagrįstų schemų duomenų perskaičiavimas, atliekamas pagal šią lentelę:

Schemos pagrindas	1 diena atitinka	1 savaitė atitinka	1 mėnuo atitinka	1 ketvirtis atitinka	Didžiausias dienų skaičius kalendoriniuose metuose
5 dienos	9 valandas	5 dienas	22 dienas	66 dienas	264 dienos
6 dienos	8 valandas	6 dienas	26 dienas	78 dienas	312 dienų
7 dienos	6 valandas	7 dienas	30 dienų	90 dienų	360 dienų

- c) Schemų, kuriose laikotarpiai išreiškiami ne dienomis, o kitais vienetais, atveju,
 - i) trys mėnesiai arba trylika savaitių lygios vienam ketvirčiui, ir *vice versa*;
 - ii) vieneri metai lygūs keturiems ketvirčiams, 12 mėnesių arba 52 savaitėmis, ir *vice versa*;
 - iii) perskaičiuojant savaites į mėnesius ir *vice versa*, savaitės ir mėnesiai perskaičiuojami į dienas pagal b punkto lentelę taikant perskaičiavimo taisykles, nustatytas schemoms, kurių pagrindas yra šešios dienos;
- d) tuo atveju, kai laikotarpiai išreiškiami dalimis, šie skaičiai perskaičiuojami į artimiausius mažesnius sveikus vienetus taikant b ir c punktuose nustatytas taisykles. Metų dalys perskaičiuojamos į mėnesius, išskyrus atvejus, kai atitinkamos schemos pagrindas yra ketvirčiai;
- e) jei perskaičiuojant pagal šią dalį gaunamas rezultatas yra vieneto dalis, laikoma, kad perskaičiavimo pagal šią dalį rezultatas yra visas artimiausias sveikas vienetas.

▼B

2. Pagal 1 dalį susumavus visus per vienerius kalendorinius metus įgytus laikotarpius negali būti gaunama suma, didesnė už 1 dalies b punkto paskutiniame lentelės stulpelyje nurodytą dienų skaičių, 52 savaites, 12 mėnesių ar keturis ketvirčius.

Jei perskaičiuojami laikotarpiai pagal valstybės narės, kurioje jie buvo įgyti, teisės aktus atitinka didžiausią metinį laikotarpių skaičių, taikant 1 dalį per vienerius metus negali susidaryti laikotarpiai, trumpesni nei atitinkamuose teisės aktuose numatytas galimas didžiausias metinis laikotarpių skaičius.

3. Perskaičiuojama atliekant vieną operaciją, apimančią visus laikotarpius, apie kuriuos buvo pateikti susumuoti duomenys, arba imant kiekvienus metus atskirai, jei apie laikotarpius buvo pranešta išskirstant pagal metus.

4. Įstaiga, pranešanti apie dienomis išreikštus laikotarpius, kartu nurodo, ar jos administruojamos schemos pagrindas yra penkios, šešios ar septynios dienos.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TAIKYTINŲ TEISĖS AKTŲ NUSTATYMAS

*14 straipsnis***Pagrindinio reglamento 12 ir 13 straipsnių patikslinimas**

1. Taikant pagrindinio reglamento 12 straipsnio 1 dalį, „asmuo, kuris dirba pagal darbo sutartį valstybėje narėje darbdavio, kuris paprastai ten verčiasi savo veikla, vardu, ir kurį darbdavys išsiunčia į kitą valstybę narę“ apima asmenį, įdarbintą siekiant jį išsiųsti į kitą valstybę narę, jei atitinkamam asmeniui prieš pat jo darbo pagal darbo sutartį pradžią jau taikomi valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs jo darbdavys, teisės aktai.

2. Taikant pagrindinio reglamento 12 straipsnio 1 dalį, žodžiai „kuris paprastai ten verčiasi savo veikla“ reiškia darbdavį, kuris valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs, paprastai vykdo didelę veiklos dalį, išskyrus vien tik vidaus valdymo veiklą, atsižvelgiant į visus kriterijus, apibūdinančius atitinkamos įmonės vykdomą veiklą. Atitinkami kriterijai turi atitikti kiekvieno darbdavio konkrečias savybes ir tikrąjį vykdomos veiklos pobūdį.

3. Taikant pagrindinio reglamento 12 straipsnio 2 dalį, žodžiai „paprastai savarankiškai dirbančiam asmeniui“ reiškia asmenį, kuris paprastai vykdo didelę veiklos dalį valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, teritorijoje. Visų pirma tas asmuo turi kurį laiką jau vykdyti savo veiklą iki dienos, kurią jis nori pasinaudoti to straipsnio nuostatomis, ir laikinos veiklos kitoje valstybėje narėje laikotarpiu turi valstybėje narėje, kurioje jis yra įsisteigęs, toliau laikytis jo veiklos vykdymui taikomų reikalavimų, kad galėtų sugrįžęs ją tęsti.

▼B

4. Taikant pagrindinio reglamento 12 straipsnio 2 dalį, kriterijus, kuriuo vadovaujantis nustatoma, ar veikla, kurią vykdyti savarankiškai dirbantis asmuo vyksta į kitą valstybę narę yra „panaši“ į įprastą savarankiškai vykdomą veiklą, yra faktinis veiklos pobūdis, o ne tai, kaip ši pagal darbo sutartį arba savarankiškai vykdoma veikla gali būti vadinama kitoje valstybėje narėje.

▼M2

5. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį, asmuo, kuris „paprastai dirba pagal darbo sutartį dviejose ar daugiau valstybių narių“ reiškia asmenį, kuris tuo pačiu metu arba pakaitomis toje pačioje įmonėje ar tam pačiam darbdaviui arba skirtingose įmonėse ar skirtingiems darbdaviams vykdo vienos ar daugiau rūšių atskirą veiklą dviejose ar daugiau valstybių narių.

5a. Taikant pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, „registruota buveinė arba veiklos vieta“ – registruota buveinė arba veiklos vieta, kurioje priimami svarbiausi įmonės sprendimai ir kurioje atliekamos jos centrinės administracijos funkcijos.

Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį, pagal darbo sutartį dirbantiems skrydžio įgulos ir keleivių salono įgulos nariams, paprastai teikiantiems keleivių ar krovinių pervežimo oro transportu paslaugas dviejose arba daugiau valstybių narių, taikomi valstybės narės, kurioje yra pagrindinė buvimo vieta, kaip apibrėžta 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje⁽¹⁾ III priede, teisės aktai.

5b. Siekiant nustatyti taikytinus teisės aktus pagal pagrindinio reglamento 13 straipsnį, neatsižvelgiama į nedidelės apimties veiklą. Įgyvendinimo reglamento 16 straipsnis taikomas visiems atvejams pagal šį reglamentą.

▼B

6. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 2 dalį, asmuo, kuris „paprastai savarankiškai dirba dviejose ar daugiau valstybių narių“ reiškia visų pirma asmenį, kuris, savarankiškai dirbdamas, tuo pačiu metu arba pakaitomis vykdo vienos arba daugiau atskirų rūšių savarankišką veiklą dviejose ar daugiau valstybių narių, neatsižvelgiant į šios veiklos pobūdį.

7. Siekiant atskirti veiklą, kuriai taikomos 5 ir 6 dalys, nuo pagrindinio reglamento 12 straipsnio 1 ir 2 dalyse apibūdintų atvejų, lemiamas veiksnys yra veiklos vienoje ar daugiau kitų valstybių narių trukmė (nepriklausomai nuo to, ar ji yra nuolatinio, *ad hoc* ar laikino pobūdžio). Šiais tikslais atliekamas bendras visų atitinkamų veiksmų įvertinimas, pagal sutartį dirbančio asmens atveju visų pirma įskaitant darbo sutartyje apibrėžtą darbo vietą.

8. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalis, darbas „paprastai pagal darbo sutartį arba savarankiškai“ vienoje valstybėje narėje reiškia, kad ten vykdoma kiekybiškai didelė visos pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbančio asmens veiklos dalis, tačiau tai neturi būti didžioji šios veiklos dalis.

⁽¹⁾ OL L 373, 1991 12 31, p. 4.

▼B

Nustatant, ar didelė veiklos dalis vykdoma vienoje valstybėje narėje, atsižvelgiama į šiuos orientacinius kriterijus:

- a) darbo pagal darbo sutartį atveju – darbo laikas ir (arba) atlyginimas; ir
- b) savarankiško darbo atveju – apyvarta, darbo laikas, suteiktų paslaugų skaičius ir (arba) pajamos.

Atliekant bendrą vertinimą, mažiau kaip 25 % pirmiau nurodytų kriterijų atitikimas rodo, kad atitinkamoje valstybėje narėje nevykdoma didelė veiklos dalis.

9. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies b punktą, savarankiškai dirbančio asmens „veiklos centras“ nustatomas atsižvelgiant į visus to asmens profesinės veiklos aspektus, visų pirma vietą, kurioje yra pastovi ir nuolatinė jo verslo vieta, įprastinį jo vykdomos veiklos pobūdį arba trukmę, suteiktų paslaugų skaičių ir atitinkamo asmens ketinimus, apie kuriuos galima spręsti iš visų aplinkybių.

10. Nustatydamos taikytinus teisės aktus pagal 8 ir 9 dalis, atitinkamos įstaigos atsižvelgia į numanomą padėtį per artimiausius 12 kalendorinių mėnesių.

11. Jei asmuo dirba pagal darbo sutartį dviejose arba daugiau valstybių narių darbdavio, įsisteigusio už Sąjungos teritorijos ribų, vardu, ir kai tas asmuo gyvena valstybėje narėje, tačiau joje nevykdo didelės veiklos dalies, jam taikomi valstybės narės, kurioje yra jo gyvenamoji vieta, teisės aktai.

*15 straipsnis***Pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalies b ir d punktų, 11 straipsnio 4 dalies ir 12 straipsnio taikymo tvarka (dėl informacijos teikimo atitinkamoms įstaigoms)**

1. Išskyrus atvejus, kai įgyvendinimo reglamento 16 straipsnyje numatyta kitaip, jei asmuo vykdo veiklą valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, darbdavys arba, jei asmuo dirba ne pagal darbo sutartį, atitinkamas asmuo informuoja apie tai valstybės narės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentingą įstaigą, jei įmanoma, iš anksto. ►**M2** Ta įstaiga atitinkamam asmeniui išduoda įgyvendinimo reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą pažymėjimą ir nedelsiant pateikia informaciją apie tam asmeniui pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalies b punktą arba 12 straipsnį taikytinus teisės aktus valstybės narės, kurioje vykdoma veikla, kompetentingos valdžios institucijos paskirtai įstaigai. ◀

2. 1 dalis *mutatis mutandis* taikoma asmenims, kuriems taikomas pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalies d punktas.

▼B

3. Darbdavys, kaip apibrėžta pagrindinio reglamento 11 straipsnio 4 dalyje, kuriam darbuotojas dirba laive, plaukiojančiame su kitos valstybės narės vėliava, jei įmanoma, iš anksto informuoja valstybės narės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentingą įstaigą. Ta įstaiga nedelsdama sudaro galimybę valstybės narės, su kurios vėliava plaukiojančiame laive pagal sutartį dirbantis darbuotojas turi atlikti savo darbą, kompetingos valdžios institucijos paskirtai įstaigai gauti informaciją apie teisės aktus, taikomus atitinkamam asmeniui pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 4 dalį.

*16 straipsnis***Pagrindinio reglamento 13 straipsnio taikymo tvarka**

1. Dviejose ar daugiau valstybių narių vykdomoje veikloje asmuo apie tai informuoja gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtą įstaigą.

2. Paskirta gyvenamosios vietos įstaiga nedelsdama nustato, kokie teisės aktai taikomi atitinkamam asmeniui, atsižvelgdama į pagrindinio reglamento 13 straipsnį ir į įgyvendinimo reglamento 14 straipsnį. Toks nustatymas iš pradžių yra laikinas. Ta įstaiga informuoja apie tokį laikiną nustatymą visų valstybių narių, kuriose vykdoma veikla, paskirtas įstaigas.

3. 2 dalyje numatytas laikinas taikomų teisės aktų nustatymas tampa galutiniu per du mėnesius nuo tada, kai atitinkamų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų paskirtos įstaigos apie tai informuojamos pagal 2 dalį, išskyrus atvejus, kai teisės aktai jau yra galutinai nustatyti remiantis 4 dalimi, arba bent viena iš atitinkamų įstaigų iki šio dviejų mėnesių laikotarpio pabaigos informuoja gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtą įstaigą apie tai, kad ji dar negali sutikti su nustatymu arba kad ji laikosi kitos nuomonės šiuo klausimu.

4. Jei nustatant taikomus teisės aktus kyla abejonių ir dėl to dviejų ar daugiau valstybių narių įstaigos arba valdžios institucijos turi palaikyti ryšius, vienos ar daugiau atitinkamų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų paskirtų įstaigų prašymu arba pačių kompetentingų valdžios institucijų prašymu atitinkamam asmeniui taikomi teisės aktai nustatomi bendru susitarimu, atsižvelgiant į pagrindinio reglamento 13 straipsnį ir įgyvendinimo reglamento 14 straipsnio atitinkamas nuostatas.

Jei atitinkamos įstaigos arba kompetentingos valdžios institucijos nesutaria, šie organai siekia susitarti, laikydamiesi pirmiau išdėstytų sąlygų, ir taikomas įgyvendinimo reglamento 6 straipsnis.

5. Valstybės narės, kurios teisės aktai nustatomi laikinai arba galutinai taikytinai, kompetentinga įstaiga nedelsdama informuoja atitinkamą asmenį.

6. Jei atitinkamas asmuo nepateikia 1 dalyje nurodytos informacijos, šis straipsnis taikomas gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos iniciatyva, kai tik ji sužino apie to asmens padėtį; tai gali įvykti tarpininkaujant kitai atitinkamai įstaigai.

*17 straipsnis***Pagrindinio reglamento 15 straipsnio taikymo tvarka**

Pagal sutartį dirbantys Europos Bendrijų tarnautojai naudojami pagrindinio reglamento 15 straipsnyje numatyta teise pasirinkti, kai darbo sutartis sudaryta. Sudaryti sutartį įgaliota institucija informuoja valstybės narės, kurios teisės aktus pasirinko pagal sutartį dirbantys Europos Bendrijų tarnautojai, paskirtą įstaigą.

*18 straipsnis***Pagrindinio reglamento 16 straipsnio taikymo tvarka**

Darbdavio arba atitinkamo asmens prašymas dėl pagrindinio reglamento 11–15 straipsnių išimčių pateikiamas, jei įmanoma iš anksto, valstybės narės, kurios teisės aktus pagal sutartį dirbantis darbuotojas arba atitinkamas asmuo prašo taikyti, kompetentingai valdžios institucijai arba šios institucijos paskirtai įstaigai.

*19 straipsnis***Informacijos teikimas atitinkamiems asmenims ir darbdaviams**

1. Valstybės narės, kurios teisės aktai tampa taikytini pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, kompetentinga įstaiga praneša atitinkamam asmeniui ir, tam tikrais atvejais, jo darbdaviui (-iams) apie tuose teisės aktuose jam (jiems) numatytas pareigas. Ji teikia jiems pagal tuos teisės aktus privalomiems formalumams atlikti reikiamą pagalbą.

2. Atitinkamo asmens ar darbdavio prašymu valstybės narės, kurios teisės aktai yra taikytini pagal pagrindinio reglamento II antraštinės dalies nuostatą, kompetentinga įstaiga išduoda pažymėjimą, liudijantį, kad tokie teisės aktai yra taikytini, ir prireikus nurodo, iki kada ir kokiomis sąlygomis jie taikytini.

*20 straipsnis***Įstaigų tarpusavio bendradarbiavimas**

1. Atitinkamos įstaigos perduoda valstybės narės, kurios teisės aktai yra taikytini asmeniui pagal pagrindinio reglamento II antraštinės dalies nuostatas, kompetentingai įstaigai informaciją, būtiną nustatant dieną, kurią pradedami taikyti tie teisės aktai, ir įmokas, kurias šis asmuo ir jo darbdavys (-iai) turi mokėti pagal tuos teisės aktus.

2. Valstybės narės, kurios teisės aktai tampa taikomi asmeniui pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, kompetentinga įstaiga sudaro galimybę valstybės narės, kurios teisės aktai tam asmeniui buvo taikomi vėliausiai, kompetentingos valdžios institucijos paskirtai įstaigai gauti informaciją apie dieną, kurią pradedami taikyti šie teisės aktai.

▼B*21 straipsnis***Darbdavio pareigos**

1. Darbdavys, kurio registruota buveinė ar veiklos vieta yra už kompetentingos valstybės narės ribų, vykdo visas jo darbuotojams taikomuose teisės aktuose nustatytas pareigas, visų pirma pareigą mokėti tuose teisės aktuose numatytas įmokas, tarsi jo registruota buveinė arba veiklos vieta būtų kompetentingoje valstybėje narėje.

2. Darbdavys, kuris neturi veiklos vietos valstybėje narėje, kurios teisės aktai yra taikytini, ir pagal sutartį dirbantis darbuotojas gali susitarti, kad pastarasis savo darbdavio vardu atliks jo pareigą mokėti įmokas, tačiau tai neturi įtakos susijusioms darbdavio pareigoms. Darbdavys pranešimą apie tokį susitarimą nusiunčia tos valstybės narės kompetentingai įstaigai.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOS NUOSTATOS, SUSIJUSIOS SU ĮVAIRIOMIS IŠMOKŲ RŪŠIMIS*I SKYRIUS****Ligos, motinystės ir lygiavertės tėvystės išmokos****22 straipsnis***Bendros įgyvendinimo nuostatos**

1. Kai išmokos natūra gaunamos valstybėje narėje, kuri nėra kompetentingos įstaigos valstybė narė, kompetentingos valdžios institucijos arba įstaigos užtikrina, kad apdraustieji galėtų gauti būtiną informaciją apie tokių išmokų suteikimo tvarką ir sąlygas.

2. Nepaisant pagrindinio reglamento 5 straipsnio a punkto, valstybė narė gali tapti atsakinga už išmokų išlaidas pagal pagrindinio reglamento 22 straipsnį tais atvejais, kai apdraustasis pateikė prašymą pensijai gauti pagal tos valstybės narės teisės aktus arba pagal pagrindinio reglamento 23–30 straipsnius, jeigu jis gauna pensiją pagal tos valstybės narės teisės aktus.

*23 straipsnis***Sistema, taikytina tuo atveju, kai gyvenamosios vietos arba buvimo vietos valstybėje narėje yra daugiau nei viena sistema**

Jeigu gyvenamosios vietos arba buvimo vietos valstybės narės teisės aktuose yra numatyta daugiau nei viena sveikatos, motinystės arba tėvystės draudimo sistema daugiau nei vienai apdraustųjų asmenų kategorijai, pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį, 19 straipsnio 1 dalį, 20, 22, 24 ir 26 straipsnius taikomos nuostatos yra teisės aktų dėl pagal darbo sutartį dirbančių asmenų bendrosios sistemos nuostatos.

▼B*24 straipsnis***Gyvenimas valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė**

1. Taikant pagrindinio reglamento 17 straipsnį, apdraustasis ir (arba) jo šeimos nariai privalo įsiregistruoti gyvenamosios vietos įstaigoje. Šių asmenų teisė į išmokas natūra gyvenamosios vietos valstybėje narėje patvirtina kompetentingos įstaigos dokumentas, išduotas apdraustojo arba gyvenamosios vietos įstaigos prašymu.

2. 1 dalyje nurodytas dokumentas galioja, kol kompetentinga įstaiga informuoja gyvenamosios vietos įstaigą apie jo anuliavimą.

Gyvenamosios vietos įstaiga praneša kompetentingai įstaigai apie kiekvieną registraciją pagal 1 dalį ir apie šios registracijos pakeitimus ar jos anuliavimą.

3. Šis straipsnis taikomas *mutatis mutandis* pagrindinio reglamento 22, 24, 25 ir 26 straipsniuose nurodytiems asmenims.

*25 straipsnis***Buvimas valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė***A) Procedūra ir teisės apimtis*

1. Taikant pagrindinio reglamento 19 straipsnį, buvimo vietos valstybės narės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjui apdraustasis pateikia kompetentingos įstaigos išduotą dokumentą, patvirtinantį jo teises į išmokas natūra. Jeigu apdraustasis neturi tokio dokumento, buvimo vietos įstaiga gavusi prašymą arba prireikus kreipiasi į kompetentingą įstaigą prašydama jį išduoti.

2. Tuo dokumentu patvirtinama, kad pagal pagrindinio reglamento 19 straipsnyje nustatytas sąlygas apdraustasis turi teisę gauti išmokas natūra tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos asmenims, apdraustiems pagal buvimo vietos valstybės narės teisės aktus.

3. Pagrindinio reglamento 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokos natūra yra išmokos natūra, teikiamos buvimo vietos valstybėje narėje pagal jos teisės aktus, kurias būtina mokėti dėl sveikatos priežasčių siekiant užtikrinti, kad apdraustasis, norėdamas gauti reikalingą gydymą, nebūtų priverstas grįžti anksčiau nei buvo numatęs į kompetentingą valstybę narę.

B) Išmokų natūra išlaidų mokėjimo ir kompensavimo tvarka bei procedūros

4. Jeigu apdraustasis faktiškai apmokėjo visas išmokų natūra, suteiktų pagal pagrindinio reglamento 19 straipsnį, išlaidas arba jų dalį ir jeigu buvimo vietos valstybės narės įstaigos taikomuose teisės aktuose numatyta galimybė kompensuoti tas išlaidas apdraustajam, jis gali pateikti buvimo vietos įstaigai prašymą kompensuoti išlaidas. Tokiu atveju ta įstaiga tiesiogiai tam asmeniui kompensuoja tas išmokas atitinkančią išlaidų sumą, neviršydama savo teisės aktuose nustatytų tarifų ir laikydamasi kompensavimo tarifų nustatymo sąlygų.

▼B

5. Jeigu nebuvo tiesiogiai paprašyta buvimo vietos įstaigos kompensuoti tokias išlaidas, patirtas išlaidas atitinkamam asmeniui kompensuoja kompetentinga įstaiga, atsižvelgdama į buvimo vietos įstaigos administruojamus kompensavimo tarifus arba į sumas, kurias būtų reikėję kompensuoti buvimo vietos įstaiga, jei atitinkamu atveju būtų buvęs taikomas įgyvendinimo reglamento 62 straipsnis.

Kompetentingai įstaigai pateikus prašymą, buvimo vietos įstaiga pateikia jai visą informaciją apie šiuos tarifus arba sumas.

6. Nukrypstant nuo 5 dalies, kompetentinga įstaiga gali kompensuoti patirtas išlaidas, neviršydama savo teisės aktuose nustatytų ribų ir laikydamasi sąlygų dėl kompensavimo tarifų, jeigu apdraustasis sutiko, kad jam būtų taikoma ši nuostata.

7. Jeigu buvimo vietos valstybės narės teisės aktuose atitinkamu atveju nenumatytas kompensavimas pagal 4 ir 5 dalį, kompetentinga įstaiga gali kompensuoti išlaidas neviršydama savo teisės aktuose nustatytų tarifų ir laikydamasi sąlygų dėl kompensavimo be apdraustojo sutikimo.

8. Bet kuriuo atveju apdraustajam mokama kompensacija neviršija faktiškai jo patirtų išlaidų sumos.

9. Didelių išlaidų atveju kompetentinga įstaiga apdraustajam gali iš anksto sumokėti atitinkamą sumą, kai tik asmuo pateikia jai prašymą dėl kompensavimo.

C) *Šeimos nariai*

10. 1–9 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustojo šeimos nariams.

26 straipsnis

Planinis gydymas

A) *Leidimų suteikimo tvarka*

1. Taikant pagrindinio reglamento 20 straipsnio 1 dalį, apdraustasis buvimo vietos įstaigai pateikia kompetentingos įstaigos išduotą dokumentą. Šiame straipsnyje kompetentinga įstaiga – įstaiga, kuri padengia planinio gydymo išlaidas; pagrindinio reglamento 20 straipsnio 4 dalyje ir 27 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais, kai gyvenamosios vietos valstybėje narėje mokamos išmokos natūra yra kompensuojamos fiksuotais dydžiais, kompetentinga įstaiga yra gyvenamosios vietos įstaiga.

2. Jei apdraustasis negyvena kompetentingoje valstybėje narėje, jis dėl leidimo kreipiasi į gyvenamosios vietos įstaigą, kuri gautą prašymą nedelsdama persiunčia kompetentingai įstaigai.

Tokiu atveju gyvenamosios vietos įstaiga pažymoje patvirtina, ar gyvenamosios vietos valstybėje narėje yra įvykdytos pagrindinio reglamento 20 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodytos sąlygos.

▼B

Kompetentinga įstaiga gali atsisakyti suteikti prašomą leidimą tik tuo atveju, jeigu pagal gyvenamosios vietos įstaigos įvertinimą pagrindinio reglamento 20 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodytos sąlygos nėra įvykdytos apdraustojo gyvenamosios vietos valstybėje narėje arba jeigu tokį patį gydymą galima suteikti pačioje kompetentingoje valstybėje narėje per medicinos požiūriu pagrįstą laiką atsižvelgiant į atitinkamo asmens dabartinę sveikatos būklę ir tikėtiną ligos eigą.

Kompetentinga įstaiga informuoja gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigą apie savo sprendimą.

Jeigu per jos nacionalinės teisės aktuose nustatytus terminus negaunama atsakymo, laikoma, kad kompetentinga įstaiga suteikė leidimą.

3. Jei apdraustajam, kuris negyvena kompetentingoje valstybėje narėje, reikia skubaus gyvybiškai būtino gydymo ir pagal pagrindinio reglamento 20 straipsnio 2 dalies antrą sakinį negalima atsisakyti suteikti leidimo, leidimas suteikiamas gyvenamosios vietos įstaiga kompetentingos įstaigos vardu; gyvenamosios vietos įstaiga apie tai nedelsdama praneša kompetentingai įstaigai.

Kompetentinga įstaiga pripažįsta leidimą išdavusios gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigos patvirtintų gydytojų diagnozę ir gydymo pasirinkimus dėl to, kad gydymas yra skubus ir gyvybiškai būtinas.

4. Vykstant leidimo suteikimo procedūrai, kompetentinga įstaiga pasilieka teisę bet kuriuo metu surengti apdraustojo sveikatos patikrinimą, kurį atliktų jos pasirinktas gydytojas buvimo vietos ar gyvenamosios vietos valstybėje narėje.

5. Buvimo vietos įstaiga, nepažeisdama sprendimo dėl leidimo suteikimo, praneša kompetentingai įstaigai, ar medicininio požiūriu reikia papildyti galiojančiame leidime numatytą gydymą.

B) *Apdraustojo patirtų išmokų natūra išlaidų apmokėjimas*

6. Nepažeidžiant 7 dalies, įgyvendinimo reglamento 25 straipsnio 4 ir 5 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

7. Jei apdraustasis pats padengė visas arba dalį medicininio gydymo, kuriam buvo suteiktas leidimas, išlaidų ir jei išlaidos, kurias kompetentinga įstaiga privalo kompensuoti buvimo vietos įstaigai arba apdraustajam pagal 6 dalį (faktinės išlaidos), yra mažesnė už išlaidas, kurias būtų reikėję sumokėti už tą patį gydymą kompetentingoje valstybėje narėje (hipotetinės išlaidos), kompetentinga įstaiga apdraustojo prašymu kompensuoja jo patirtas gydymo išlaidas neviršydama hipotetinių ir faktinių išlaidų skirtumo. Tačiau kompensuojama suma negali viršyti faktiškai apdraustojo patirtų išlaidų, ir gali būti atsižvelgta į sumą, kurią apdraustasis būtų turėjęs sumokėti, jei gydymas būtų suteiktas kompetentingoje valstybėje narėje.

▼ B**C) Kelionės ir pragyvenimo išlaidų apmokėjimas planinio gydymo atveju**

8. Tais atvejais, kai kompetentingos įstaigos nacionalinės teisės aktuose numatyta kompensuoti kelionės ir pragyvenimo išlaidas, neatšiejamas nuo apdraustojų gydymo, ta kompetentinga įstaiga tais atvejais, kai suteiktas leidimas gydymui kitoje valstybėje narėje, apmoka atitinkamo asmens ir prirėikus lydinčiojo asmens išlaidas.

D) Šeimos nariai

9. 1–8 dalyse *mutatis mutandis* taikomos apdraustųjų šeimos nariams.

*27 straipsnis***Išmokos pinigais dėl nedarbingumo būnant arba gyvenant valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė****A) Procedūra, kurios turi laikytis apdraustasis**

1. Jeigu kompetentingos valstybės narės teisės aktuose numatyta, kad apdraustasis privalo pateikti pažymėjimą, kad gautų teisę į išmokas pinigais dėl nedarbingumo pagal pagrindinio reglamento 21 straipsnio 1 dalį, apdraustasis paprašo jo sveikatos būklę nustatiusio gyvenamosios vietos valstybės narės gydytojo patvirtinti jo nedarbingumą ir numatomą nedarbingumo trukmę.

2. Apdraustasis per kompetentingos valstybės narės teisės aktais nustatytą laikotarpį nusiunčia pažymėjimą kompetentingai įstaigai.

3. Jeigu gyvenamosios vietos valstybės narės gydytojai neišduoda nedarbingumo pažymėjimų, ir jeigu tokių pažymėjimų reikalaujama pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus, atitinkamas asmuo kreipiasi tiesiogiai į gyvenamosios vietos įstaigą. Ta įstaiga nedelsdama pasirūpina, kad būtų atliktas medicininis to asmens nedarbingo įvertinimas ir kad būtų parengtas 1 dalyje nurodytas pažymėjimas. Pažymėjimas nedelsiant nusiunčiamas kompetentingai įstaigai.

4. 1, 2 ir 3 dalyse nurodyto dokumento persiuntimas neatleidžia apdraustojų nuo taikytinuose teisės aktuose numatytų pareigų, ypač nuo pareigų jo darbdaviui. Atitinkamais atvejais darbdavys ir (arba) kompetentinga įstaiga gali pakviesti pagal sutartį dirbantį darbuotoją dalyvauti veikloje, skirtoje skatinti jį ir padėti jam grįžti į darbą.

B) Procedūra, kurios turi laikytis gyvenamosios vietos valstybės narės įstaiga

5. Kompetentingos įstaigos prašymu, valstybės narės gyvenamosios vietos įstaiga atlieka bet kuriuos būtinus administracinius patikrinimus arba atitinkamo asmens sveikatos patikrinimą pagal jos taikomus teisės aktus. Patikrinimą atlikusio gydytojo išvadas, kuriose visų pirma nurodoma numanoma nedarbingumo trukmė, gyvenamosios vietos įstaiga nedelsdama nusiunčia kompetentingai įstaigai.

▼BC) *Procedūra, kurios turi laikytis kompetentinga įstaiga*

6. Kompetentinga įstaiga pasilieka teisę surengti apdraustojų sveikatos patikrinimą, kurį atliktų jos pasirinktas gydytojas.

7. Kompetentinga įstaiga, nepažeisdama pagrindinio reglamento 21 straipsnio 1 dalies antro sakinio, moka išmokas pinigais tiesiogiai atitinkamam asmeniui ir prirėikus apie tai praneša valstybės narės gyvenamosios vietos įstaigai.

8. Taikant pagrindinio reglamento 21 straipsnio 1 dalį, kitoje valstybėje narėje remiantis patikrinimą atlikusio gydytojo ar įstaigos diagnoze išduotas apdraustojų nedarbingumo pažymėjimas turi tokią pačią teisinę vertę kaip ir kompetentingoje valstybėje narėje išduotas pažymėjimas.

9. Jeigu kompetentinga įstaiga atsisako skirti išmokas pinigais, apie savo sprendimą ji praneša apdraustajam ir tuo pačiu metu jo gyvenamosios vietos įstaigai.

D) *Procedūra, kurios laikomasi tuo atveju, kai būnama valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė*

10. 1–9 dalys taikomos *mutatis mutandis*, apdraustajam būnant valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė.

28 straipsnis

Ilgalaiškės priežiūros išmokos pinigais būnant arba gyvenant valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narėA) *Procedūra, kurios turi laikytis apdraustasis*

1. Siekdamas gauti teisę į ilgalaikės priežiūros išmokas pinigais pagal pagrindinio reglamento 21 straipsnio 1 dalį, apdraustasis kreipiasi į kompetentingą įstaigą. Kompetentinga įstaiga apie tai prirėikus informuoja gyvenamosios vietos įstaigą.

B) *Procedūra, kurios turi laikytis gyvenamosios vietos įstaiga*

2. Kompetentingos įstaigos prašymu gyvenamosios vietos įstaiga ištiria, ar dėl apdraustojų būklės reikalinga ilgalaikė priežiūra. Kompetentinga įstaiga gyvenamosios vietos įstaigai suteikia visą tokiam tyrimui būtiną informaciją.

C) *Procedūra, kurios turi laikytis kompetentinga įstaiga*

3. Siekdama tiksliau įvertinti ilgalaikės priežiūros poreikį, kompetentinga įstaiga turi teisę surengti apdraustojų sveikatos patikrinimą, kurį atliktų jos pasirinktas gydytojas ar kitas ekspertas.

4. Įgyvendinimo reglamento 27 straipsnio 7 dalis taikoma *mutatis mutandis*.

▼ B

D) *Procedūra, kurios laikomasi tuo atveju, kai būnama valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė*

5. 1–4 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustajam būnant valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė.

E) *Šeimos nariai*

6. 1–5 dalys *mutatis mutandis* taikomos apdraustojo šeimos nariams.

*29 straipsnis***Pagrindinio reglamento 28 straipsnio taikymas**

Jei valstybė narė, kurioje buvęs pasienio darbuotojas dirbo paskutinį darbą, nebėra kompetentinga valstybė narė, o buvęs pasienio darbuotojas ar jo šeimos narys vyksta į ją siekdamas gauti išmokas natūra pagal pagrindinio reglamento 28 straipsnį, jis buvimo vietos įstaigai pateikia kompetentingos įstaigos išduotą dokumentą.

*30 straipsnis***Pensininkų mokamos įmokos**

Jeigu asmuo gauna pensiją daugiau nei vienoje valstybėje narėje, iš visų pensijų atskaičiuojamų įmokų dydis jokiais aplinkybėmis negali būti didesnis už sumą, kuri išskaičiuojama iš kompetentingoje valstybėje narėje tokio paties dydžio pensiją gaunančio asmens pensijos.

*31 straipsnis***Pagrindinio reglamento 34 straipsnio taikymas**

A) *Procedūra, kurios turi laikytis kompetentinga įstaiga*

1. Kompetentinga įstaiga informuoja atitinkamą asmenį apie pagrindinio reglamento 34 straipsnyje pateikiamą nuostatą dėl išmokų sutapimo vengimo. Taikant tokias taisykles užtikrinama, kad kompetentingoje valstybėje narėje negyvenantis asmuo turėtų teisę gauti bent tokio paties viso dydžio arba vertės išmokas, kokias jis turėtų teisę gauti gyvendamas toje valstybėje narėje.

2. Kompetentinga įstaiga taip pat praneša gyvenamosios ar buvimo vietos įstaigai apie ilgalaikės priežiūros išmokų pinigais mokėjimą, kai pagal pastarosios įstaigos taikomus teisės aktus numatoma teikti ilgalaikės priežiūros išmokas natūra, įtrauktas į pagrindinio reglamento 34 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą.

B) *Procedūra, kurios turi laikytis gyvenamosios ar buvimo vietos įstaiga*

3. Gavusi 2 dalyje numatytą informaciją, gyvenamosios ar buvimo vietos įstaiga nedelsdama praneša kompetentingai įstaigai apie pagal jos taikomus teisės aktus atitinkamam asmeniui teikiamas visas ilgalaikės priežiūros išmokas natūra, skirtas tam pačiam tikslui, ir apie taikytiną kompensuojamą dydį.

▼B

4. Prireikus Administracinė komisija nustato šio straipsnio įgyvendinimo priemones.

*32 straipsnis***Specialios įgyvendinimo priemonės**

1. Tais atvejais, kai asmuo arba asmenų grupė gavus prašymą yra neapdraudžiami privalomuoju sveikatos draudimu ir todėl tiems asmenims netaikoma sveikatos draudimo sistema, kuriai taikomas pagrindinis reglamentas, kitos valstybės narės įstaiga tik dėl tokio neapdraudimo netampa atsakinga už šiems asmenims arba jų šeimos nariams pagal pagrindinio reglamento III antraštinės dalies I skyrių išmokėtų išmokų natūra ar pinigais išlaidų padengimą.

2. 2 priede nurodytose valstybėse narėse pagrindinio reglamento III antraštinės dalies I skyriaus nuostatos dėl išmokų natūra taikomos asmenims, kurie turi teisę gauti išmokas natūra tik pagal specialią sistemą, skirtą valstybės tarnautojams, ir tik tiek, kiek ten numatyta.

Kitos valstybės narės įstaiga tik dėl šios priežasties netampa atsakinga už šiems asmenims arba jų šeimos nariams išmokėtų išmokų natūra ar pinigais išlaidų padengimą.

3. Tais atvejais, kai 1 ir 2 dalyse nurodyti asmenys ir jų šeimos nariai gyvena valstybėje narėje, kurioje teisė gauti išmokas natūra nepriklauso nuo draudimo sąlygų arba nuo darbo pagal darbo sutartį arba nuo savarankiškos veiklos vykdymo, jie turi sumokėti visą jų gyvenamosios vietos šalyje suteiktų išmokų natūra sumą.

*II SKYRIUS****Išmokos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų****33 straipsnis***Teisė į išmokas natūra ir pinigais gyvenant arba būnant valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė**

1. Taikant pagrindinio reglamento 36 straipsnį, įgyvendinimo reglamento 24–27 straipsniuose nustatytos procedūros taikomos *mutatis mutandis*.

2. Teikdama specialias išmokas natūra, susijusias su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis, pagal buvimo vietos ar gyvenamosios vietos valstybės narės nacionalinės teisės aktus, tos valstybės narės įstaiga apie tai nedelsdama praneša kompetentingai įstaigai.

▼B*34 straipsnis***Tvarka, kurios laikomasi nelaimingam atsitikimui darbe įvykus arba profesine liga susirgus valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė**

1. Nelaimingam atsitikimui darbe įvykus arba profesinę ligą diagnozavus pirmą kartą valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė, apie nelaimingą atsitikimą darbe ar profesinę ligą deklaruojama arba pranešama, jeigu nacionalinės teisės aktuose tokia deklaracija ar pranešimas numatyti, pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktų nuostatas, nepažeidžiant, kai taikoma, bet kurių kitų taikomų teisinių nuostatų, galiojančių valstybėje narėje, kurios teritorijoje įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba pirmą kartą buvo nustatyta profesinės ligos medicininė diagnozė; tokiais atvejais pastarosios valstybės teisės aktų nuostatos tebėra taikytinos. Deklaracija arba pranešimas pateikiami kompetentingai įstaigai.

2. Valstybės narės, kurios teritorijoje įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba kurioje pirmą kartą buvo diagnozuota profesinė liga, įstaiga informuoja kompetentingą įstaigą apie toje teritorijoje atliktų sveikatos patikrinimų pažymėjimus.

3. Jeigu nelaimingam atsitikimui įvykus kelionės į darbą ar iš darbo metu valstybės narės, kuri nėra kompetentinga valstybė narė, teritorijoje yra būtina atlikti tyrimą pirmosios valstybės narės teritorijoje, kad būtų nustatyta teisė gauti atitinkamas išmokas, kompetentinga įstaiga gali paskirti asmenį šiuo tikslu; apie tai ji praneša tos valstybės narės valdžios institucijoms. Įstaigos bendradarbiauja tarpusavyje, kad būtų įvertinta visa susijusi informacija ir susipažinta su ataskaitomis bei kitais dokumentais, susijusiais su nelaimingu atsitikimu.

4. Baigus gydymą, kompetentingai įstaigai paprašius, jai nusiunčiamas išsamus pranešimas ir sveikatos patikrinimo pažymos, susiję su ilgalaikiais nelaimingo atsitikimo ar ligos padariniais, visų pirma su nukentėjusio asmens dabartine būkle, išgijimu ar sveikatos būklės stabilizavimusi po sužalojimo. Atsižvelgiant į atvejį, atitinkamus mokesčius sumoka gyvenamosios arba buvimo vietos įstaiga pagal tos įstaigos taikomus tarifus, kuriuos padengia kompetentinga įstaiga.

5. Atsižvelgiant į atvejį, gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigos prašymu kompetentinga įstaiga praneša jai apie sprendimą, kuriuo nustatyta išgijimo ar sveikatos būklės stabilizavimosi po sužalojimo data, ir, jei taikoma, apie sprendimą dėl pensijos paskyrimo.

*35 straipsnis***Ginčai dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos profesinio pobūdžio**

1. Kompetentingai įstaigai užginčijus su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis susijusių teisės aktų taikymą pagal pagrindinio reglamento 36 straipsnio 2 dalį, ji apie tai nedelsdama praneša išmokas natūra suteikusiai gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigai; tokiu atveju išmokos natūra laikomos ligos draudimo išmokomis.

2. Priėmus tuo klausimu galutinį sprendimą, kompetentinga įstaiga nedelsdama apie tai praneša gyvenamosios arba buvimo vietos įstaigai, kuri suteikė išmokas natūra.

▼B

Jeigu nenustatoma, kad tai yra nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos atvejis, išmokos natūra toliau teikiamos kaip ligos išmokos, jeigu atitinkamas asmuo turi teisę jas gauti.

Jeigu nustatoma, kad tai yra nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos atvejis, atitinkamam asmeniui teikiamos ligos išmokos natūra nuo tos dienos, kai įvyko nelaimingas atsitikimas darbe arba kai buvo pirmą kartą diagnozuota profesinė liga, laikomos išmokomis dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos.

3. Įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 5 dalies antra pastraipa taikoma *mutatis mutandis*.

*36 straipsnis***Tvarka, kurios laikomasi, kai daugiau nei vienoje valstybėje narėje buvo susidurta su rizika susirgti profesine liga**

1. Pagrindinio reglamento 38 straipsnyje nurodytu atveju deklaracija arba pranešimas apie profesinę ligą nusiunčiamas tos valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo paskutinį kartą dirbo darbu, galėjusį sukelti tą ligą, profesinių ligų srityje kompetentingai įstaigai.

Jeigu įstaiga, kuriai buvo nusiųsta deklaracija ar pranešimas, nustato, kad galėjęs sukelti atitinkamą profesinę ligą darbas paskutinį kartą buvo dirbamas pagal kitos valstybės narės teisės aktus, ji tos valstybės narės lygiavertei įstaigai nusiunčia deklaraciją ar pranešimą kartu su papildomais dokumentais.

2. Jeigu valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo paskutinį kartą dirbo darbu, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaiga nustato, kad atitinkamas asmuo ar maitintojo netekę asmenys neatitinka tų teisės aktų nustatytų reikalavimų, *inter alia*, dėl to, kad atitinkamas asmuo toje valstybėje narėje nedirbo darbo, kuris sukėlė profesinę ligą, arba dėl to, kad ta valstybė narė nepripažįsta ligos profesinio pobūdžio, ta įstaiga nedelsdama nusiunčia valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo anksčiau dirbo darbu, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaigai deklaraciją ar pranešimą ir visas papildomas pažymas, įskaitant visas pirmosios įstaigos atlikto sveikatos patikrinimo išvadas ir susijusius pranešimus.

3. Prireikus įstaigos, laikydamosi 2 dalyje nustatytos tos pačios tvarkos, kreipiasi į valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo pirmą kartą dirbo darbu, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, lygiavertę įstaigą.

▼B*37 straipsnis***Įstaigų keitimasis duomenimis ir išankstiniai mokėjimai, kai pateikiama apeliacija dėl sprendimo atmesti prašymą**

1. Pateikus apeliaciją dėl valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo dirbo darbą, galėjusį sukelti atitinkamą profesinę ligą, įstaigos sprendimo atsisakyti mokėti išmokas, ta įstaiga apie tai praneša įstaigai, kuriai įgyvendinimo reglamento 36 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka buvo išsiųsta deklaracija ar pranešimas, o vėliau praneša jai apie galutinį sprendimą.

2. Jei asmuo turi teisę į išmokas pagal įstaigos, kuriai buvo išsiųsta deklaracija ar pranešimas, taikomus teisės aktus, ta įstaiga iš anksto sumoka sumą, kuri nustatoma prireikus pasitarus su įstaiga, dėl kurios sprendimo buvo pateikta apeliacija, ir padaro tai tokiu būdu, kad būtų išvengta permokėjimo. Pastaroji įstaiga kompensuoja išankstinio mokėjimo sumą, jeigu išnagrinėjus apeliaciją paaiškėja, kad ji turi mokėti išmokas. Tokiu atveju ši suma išskaičiuojama iš atitinkamam asmeniui mokėtinų išmokų įgyvendinimo reglamento 72 ir 73 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 5 dalies antra pastraipa taikoma *mutatis mutandis*.

*38 straipsnis***Profesinės ligos pablogėjimas**

Pagrindinio reglamento 39 straipsnyje numatytais atvejais pareiškėjas pateikia valstybės narės, kurioje jis pretenduoja į teisę gauti išmokas, įstaigai visą informaciją apie anksčiau dėl atitinkamos profesinės ligos skirtas išmokas. Ta įstaiga gali kreiptis į bet kurią anksčiau buvusią kompetentingą įstaigą, kad gautų visą, jos manymu, būtiną informaciją.

*39 straipsnis***Nedarbingumo lygio nustatymas anksčiau ar vėliau įvykusio nelaimingo atsitikimo darbe arba anksčiau ar vėliau nustatytos profesinės ligos atveju**

Jeigu ankstesnio ar vėlesnio nedarbingumo priežastis yra nelaimingas atsitikimas, įvykęs, kai atitinkamam asmeniui buvo taikomi valstybės narės teisės aktai, kurie nediferencijuoja nedarbingumo pagal jo priežastis, kompetentinga įstaiga arba atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos paskirta įstaiga:

- a) kitos valstybės narės kompetentingos įstaigos prašymu pateikia jai informaciją apie ankstesnio ar vėlesnio nedarbingumo lygį ir, jeigu įmanoma, informaciją, leidžiančią nustatyti, ar nedarbingumą sukėlė nelaimingas atsitikimas darbe, kaip apibrėžta šios kitos valstybės narės įstaigos taikomuose teisės aktuose;

▼B

- b) pagal taikomus teisės aktus nustatydamą teisę gauti išmoką ir išmokos dydį, atsižvelgia į nedarbingumo, kurį sukėlė ankstesnis ar vėlesnis atvejai, lygį.

*40 straipsnis***Prašymų dėl pensijų arba papildomų pašalpų pateikimas ir nagrinėjimas**

Norėdami gauti pensiją ar papildomą pašalpą pagal valstybės narės teisės aktus, atitinkamas asmuo arba maitintojo netekę asmenys, gyvenantys kitos valstybės narės teritorijoje, prireikus prašymą pateikia kompetentingai įstaigai arba gyvenamosios vietos įstaigai, kuri šį prašymą perduoda kompetentingai įstaigai.

Prašyme pateikiama informacija, kurią būtina pateikti pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus.

*41 straipsnis***Specialios įgyvendinimo priemonės**

1. 2 priede nurodytose valstybėse narėse pagrindinio reglamento III antraštinės dalies 2 skyriaus nuostatos dėl išmokų natūra taikomos asmenims, kurie turi teisę gauti išmokas natūra tik pagal specialią sistemą, skirtą valstybės tarnautojams, ir tik tiek, kiek ten numatyta.

2. Įgyvendinimo reglamento 32 straipsnio 2 dalies antra pastraipa ir 32 straipsnio 3 dalis taikomi *mutatis mutandis*.

*III SKYRIUS***Išmokos mirties atveju***42 straipsnis***Prašymas dėl išmokos mirties atveju**

Taikant pagrindinio reglamento 42 ir 43 straipsnius, prašymas dėl išmokos mirties atveju pateikiamas kompetentingai įstaigai arba pareiškėjo gyvenamosios vietos įstaigai, kuri persiunčia jį kompetentingai įstaigai.

Prašyme pateikiama informacija, kurią būtina pateikti pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus.

*IV SKYRIUS***Neįgalumo išmokos, senatvės ir maitintojo netekimo pensijos***43 straipsnis***Papildomos išmokų skaičiavimo nuostatos**

1. Pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies b punktą apskaičiuojant teorinį ir faktinį išmokos dydį taikomos įgyvendinimo reglamento 12 straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalyse numatytos taisyklės.

▼B

2. Jei į savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpius nebuvo atsižvelgta pagal įgyvendinimo reglamento 12 straipsnio 3 dalį, valstybės narės, pagal kurios teisės aktus šie laikotarpiai buvo įgyti, įstaiga tuos laikotarpius atitinkantį išmokos dydį apskaičiuoja pagal jos taikomus teisės aktus. Prie faktinio išmokos dydžio, apskaičiuoto pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies b punktą, pridedama suma, atitinkanti savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpius.

3. Kiekvienos valstybės narės įstaiga, remdamasi jos taikomais teisės aktais, apskaičiuoja išmokos dydį, atitinkantį savanoriško ar neprivalomo nuolatinio draudimo laikotarpius, kuriems pagal pagrindinio reglamento 53 straipsnio 3 dalies c punktą netaikomos kitos valstybės narės išmokų sumažinimo, jų mokėjimo sustabdymo ar nutraukimo taisyklės.

Jei pagal kompetentingos įstaigos taikomus teisės aktus neįmanoma tiesiogiai nustatyti šios sumos todėl, kad pagal tuos teisės aktus draudimo laikotarpiams suteikiamos skirtingos vertės, gali būti nustatytas hipotetinis dydis. Administracinė komisija nustato tokio hipotetinio dydžio nustatymo išsamią tvarką.

*44 straipsnis***Vaiko auginimo laikotarpių įskaitymas**

1. Šiame straipsnyje „vaiko auginimo laikotarpis“ reiškia laikotarpį, kuris įskaitomas pagal valstybės narės pensijų teisės aktus arba dėl kurio prie pensijos pridedama papildoma išmoka tiesiogiai dėl tos priežasties, kad asmuo augino vaiką, neatsižvelgiant į metodą, kuris buvo naudojamas tiems laikotarpiams apskaičiuoti ir į tai, ar jie buvo įgyti auginant vaiką, ar pripažinti atgaline data.

2. Kai pagal valstybės narės, kuri yra kompetentinga pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, teisės aktus neatsižvelgiama į vaiko auginimo laikotarpius, valstybės narės, kurios teisės aktai pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį buvo taikomi atitinkamam asmeniui, todėl, kad jis vykdė veiklą pagal darbo sutartį arba kaip savarankiškai dirbantis asmuo tuo metu, kai pagal tuos teisės aktus imta atsižvelgti į vaiko auginimo laikotarpį atitinkamo vaiko atžvilgiu, įstaiga ir toliau yra atsakinga už tai, kad būtų atsižvelgta į šį laikotarpį kaip į vaiko auginimo laikotarpius pagal jos pačios teisės aktus, taip tarsi šis vaikas buvo auginamas jos teritorijoje.

3. 2 dalis netaikoma, jei atitinkamam asmeniui taikomi ar pradedami taikyti kitos valstybės narės teisės aktai dėl to, kad jis pagal darbo sutartį ar kaip savarankiškai dirbantis asmuo vykdo veiklą.

*45 straipsnis***Prašymas skirti išmokas**

A) *Prašymo skirti išmokas pateikimas pagal A tipo teisės aktus pagal pagrindinio reglamento 44 straipsnio 2 dalį.*

1. Norėdamas gauti išmokas pagal A tipo teisės aktus pagal pagrindinio reglamento 44 straipsnio 2 dalį pareiškėjas pateikia prašymą valstybės narės, kurios teisės aktai buvo taikomi tuo metu, kai asmuo, netekęs darbingumo, tapo neįgalioju arba jo neįgalumas pasunkėjo, įstaigai arba gyvenamosios vietos įstaigai, kuri perduoda prašymą pirmiau minėtai įstaigai.

▼B

2. Jeigu buvo paskirtos ligos išmokos pinigais, diena, kurią šių išmokų mokėjimas nutrūksta, atitinkamais atvejais laikoma prašymo skirti pensiją pateikimo data.

3. Pagrindinio reglamento 47 straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju įstaiga, kurioje atitinkamas asmuo buvo paskutinį kartą apdraustas, praneša už pirminį išmokų mokėjimą atsakingai įstaigai išmokų, mokėtinų pagal jos taikomus teisės aktus, dydį ir mokėjimo pradžios datą. Nuo tos dienos išmokos, kurios priklausė iki neįgalumo pasunkėjimo, panaikinamos arba sumažinamos iki pagrindinio reglamento 47 straipsnio 2 dalyje nurodyto priedo dydžio.

B) Kitų prašymų skirti išmokas pateikimas

4. Kitais nei 1 dalyje nurodytais atvejais pareiškėjas pateikia prašymą savo gyvenamosios vietos įstaigai arba valstybės narės, kurios teisės aktai jam paskutiniu metu buvo taikomi, įstaigai. Jei atitinkamam asmeniui niekada nebuvo taikomi gyvenamosios vietos įstaigos taikomi teisės aktai, ta įstaiga perduoda prašymą valstybės narės, kurios teisės aktai jam paskutiniu metu buvo taikomi, įstaigai.

5. Prašymo pateikimo data galioja visoms atitinkamoms įstaigoms.

6. Nukrypstant nuo 5 dalies, jei pareiškėjas nepraneša apie tai, kad jis buvo įdarbintas ar gyveno kitoje valstybėje narėje, nors buvo paprašytas tai padaryti, data, kurią pareiškėjas užbaigia savo pirminio prašymo pateikimo procedūrą arba pateikia naują prašymą dėl trūkstamų darbo ir (arba) gyvenimo valstybėje narėje laikotarpių, laikoma prašymo pateikimo atitinkamus teisės aktus taikančiai įstaigai data, atsižvelgiant į palankesnes teisės aktų nuostatas.

46 straipsnis

Pažymėjimai ir informacija, kurią pareiškėjas turi pateikti kartu su prašymu

1. Pareiškėjas prašymą pateikia laikydamasis įgyvendinimo reglamento 45 straipsnio 1 arba 4 dalyje nurodytos įstaigos taikomų teisės aktų nuostatų ir prie jo prideda pagal tuos teisės aktus būtinus patvirtinamuosius dokumentus. Visų pirma pareiškėjas pateikia visą turimą atitinkamą informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su draudimo laikotarpiais (įstaigos, identifikavimo numeriai), įdarbinimu (darbdaviai) ar savarankišku darbu (veiklos pobūdis ir vieta) ir gyvenamąja vieta (adresai), kurie galėjo būti įgyti pagal kitus teisės aktus, bei tokių laikotarpių trukmę.

2. Jeigu pagal pagrindinio reglamento 50 straipsnio 1 dalį pareiškėjas paprašo atidėti senatvės išmokų skyrimą pagal vienos ar kelių valstybių narių teisės aktus, jis tai nurodo savo prašyme, taip pat nuroydamas teisės aktus, pagal kuriuos prašo atidėti išmokų skyrimą. Siekdamas pareiškėjui sudaryti sąlygas naudotis ta teise, pareiškėjo prašymu atitinkamos institucijos suteikia jam visą turimą informaciją, kad jis galėtų įvertinti išmokų, kurių jis gali reikalauti, skyrimo tuo pačiu metu ar viena po kitos pasekmes.

▼ B

3. Jeigu pareiškėjas atsiima prašymą skirti išmokas, kaip numatyta tam tikros valstybės narės teisės aktuose, nelaikoma, kad tuo pačiu metu jis atsiima prašymus skirti išmokas pagal kitų valstybių narių teisės aktus.

*47 straipsnis***Prašymų nagrinėjimas atitinkamose įstaigose***A) Kontaktinė įstaiga*

1. Įstaiga, kuriai pagal įgyvendinimo reglamento 45 straipsnio 1 arba 4 dalį pateikiamas arba perduodamas prašymas skirti išmoką toliau vadinama „kontaktine įstaiga“. Gyvenamosios vietos įstaiga nevadinama kontaktine įstaiga, jei atitinkamam asmeniui niekada nebuvo taikomi tos įstaigos taikomi teisės aktai.

Ši įstaigai ne tik nagrinėja prašymą skirti išmokas pagal jos taikomus teisės aktus, bet ir būdama kontaktinė įstaiga sudaro sąlygas keitimuisi duomenimis, pranešimais apie sprendimus ir veiksmus, būtinus nagrinėjant prašymą atitinkamose įstaigose, be to, pareiškėjo prašymu pateikia jam informaciją, susijusią su Bendrijos aspektais nagrinėjant prašymą, ir informuoja jį apie nagrinėjimo pažangą.

B) Prašymo skirti išmokas pagal A tipo teisės aktus pagal pagrindinio reglamento 44 straipsnį nagrinėjimas

2. Pagrindinio reglamento 44 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju kontaktinė įstaiga visus su atitinkamu asmeniu susijusius duomenis pateikia įstaigai, kurioje jis buvo prieš tai apdraustas ir kuri toliau nagrinėja bylą.

3. Įgyvendinimo reglamento 48–52 straipsniai netaikomi nagrinėjant pagrindinio reglamento 44 straipsnyje nurodytus prašymus.

C) Kitų prašymų skirti išmokas nagrinėjimas

4. Kitais nei 2 dalyje nurodytais atvejais, kontaktinė įstaiga nedelsdama persiunčia prašymus skirti išmokas, visus turimus dokumentus ir tam tikrais atvejais atitinkamus pareiškėjo pateiktus dokumentus visoms atitinkamoms įstaigoms, kad jos tuo pačiu metu galėtų pradėti nagrinėti prašymą. Kontaktinė įstaiga praneša kitoms įstaigoms apie draudimo arba gyvenimo laikotarpius, kuriems taikomi jos teisės aktai. Ji taip pat nurodo, kurie dokumentai bus pateikti vėlesne data, ir kuo greičiau papildo prašymą.

5. Kiekviena atitinkama įstaiga kuo greičiau kontaktinei įstaigai ir kitoms atitinkamoms įstaigoms praneša apie draudimo ir gyvenimo laikotarpius, kuriems taikomi jos teisės aktai.

6. Kiekviena atitinkama įstaiga skaičiuoja išmokų dydį pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnį ir praneša kontaktinei įstaigai bei kitoms atitinkamoms įstaigoms apie savo sprendimą, apie mokėtinų išmokų dydį ir visą informaciją, būtiną pagrindinio reglamento 53–55 straipsnių taikymo tikslais.

▼B

7. Jeigu įstaiga, remdamasi šio straipsnio 4–5 dalyse nurodyta informacija, nustato, kad taikoma pagrindinio reglamento 46 straipsnio 2 dalis ar 57 straipsnio 2 arba 3 dalis, ji praneša apie tai kontaktinei įstaigai ir kitoms atitinkamoms įstaigoms.

*48 straipsnis***Pranešimas apie sprendimus pareiškėjui**

1. Kiekviena įstaiga pareiškėjui praneša apie sprendimą, kurį ji priėmė pagal taikomus teisės aktus. Kiekviename sprendime tiksliai nurodomos teisės gynimo priemonės ir apeliacijų pateikimo terminai. Kai kontaktinei įstaigai pranešta apie visus kiekvienos įstaigos priimtus sprendimus, pareiškėjui ir kitoms atitinkamos įstaigoms ji nusiunčia tų sprendimų santrauką. Administracinė komisija parengia santraukos pavyzdį. Santrauka pranešėjui siunčiama įstaigos kalba arba, pareiškėjo prašymu, jo pasirinkta kalba, kuri pagal Sutarties 290 straipsnį pripažinta oficialiaja Bendrijos institucijų kalba.

2. Jeigu gavus santrauką pareiškėjui atrodo, kad dviejų ar daugiau įstaigų priimtų sprendimų sąveika galėjo turėti neigiamos įtakos jo teisėms, pareiškėjas turi teisę prašyti, kad atitinkamos įstaigos peržiūrėtų sprendimus laikydamosi atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatyty terminų. Terminai pradedami skaičiuoti santraukos gavimo dieną. Apie peržiūros rezultatus pareiškėjui pranešama raštu.

*49 straipsnis***Neįgalumo lygio nustatymas**

1. Kai taikoma pagrindinio reglamento 46 straipsnio 3 dalis, dėl pareiškėjo neįgalumo lygio sprendimą priimti gali tik kontaktinė įstaiga, jei tos įstaigos taikomi teisės aktai yra įtraukti į pagrindinio reglamento VII priedą, o jeigu taip nėra – įstaiga, kurios teisės aktai įtraukti į tą priedą ir kurios teisės aktai paskutiniu metu buvo taikomi pareiškėjui. Šį sprendimą ji priima, kai tik tam tikrais atvejais atsižvelgdama į pagrindinio reglamento 6 ir 51 straipsnius, ji gali nustatyti, ar yra įvykdytos taikomuose teisės aktuose nustatytos išmokų skyrimo atitikimo sąlygos. Apie savo sprendimą ji nedelsdama praneša kitoms atitinkamoms įstaigoms.

Jei asmuo neatitinka taikomuose teisės aktuose nustatyty išmokos skyrimo kriterijų, išskyrus susijusius su neįgalumo lygiu, atsižvelgiant į pagrindinio reglamento 6 ir 51 straipsnius, kontaktinė įstaiga apie tai nedelsdama informuoja valstybės narės, kurios teisės aktai paskutiniu metu buvo taikomi pareiškėjui, kompetentingą įstaigą. Pastaroji įstaiga turi teisę priimti sprendimą dėl pareiškėjo neįgalumo lygio, jeigu įvykdomos jos taikomuose teisės aktuose nustatytos išmokų skyrimo atitikimo sąlygos. Apie savo sprendimą ji nedelsdama praneša kitoms atitinkamoms įstaigoms.

Prireikus, nustatant atitiktį išmokos skyrimo reikalavimams, klausimas gali būti grąžinamas tokiomis pačiomis sąlygomis valstybės narės, kurios teisės aktai iš pradžių buvo taikomi pareiškėjui, įstaigai, kompetingai neįgalumo klausimu.

▼B

2. Kai pagrindinio reglamento 46 straipsnio 3 dalis netaikytina, kiekviena įstaiga pagal savo teisės aktus gali pasirinkti gydytoją ar kitą ekspertą, kuris patikrintų pareiškėjo sveikatą ir nustatytų neįgalumo lygį. Tačiau valstybės narės įstaiga atsižvelgia į iš kitos valstybės narės gautus dokumentus, medicininės išvadas ir administracinio pobūdžio informaciją, lyg jie būtų parengti jos pačios valstybėje narėje.

*50 straipsnis***Laikinas išmokų mokėjimas dalimis ir išankstinis išmokos mokėjimas**

1. Nepaisant įgyvendinimo reglamento 7 straipsnio, kiekviena įstaiga, kuri nagrinėdama prašymą skirti išmokas nustato, kad pareiškėjas turi teisę į nepriklausomą išmoką pagal taikomus teisės aktus, pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies a punktą, nedelsdama sumoka šią išmoką. Ši išmoka laikoma laikina, jei skirta suma galėtų pasikeisti išnagrinėjus prašymą.

2. Kai iš turimos informacijos akivaizdu, kad pareiškėjas turi teisę gauti iš įstaigos išmoką pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies b punktą, ta įstaiga moka išankstinę išmoką, kurios dydis turi būti kuo panašesnis į sumą, kuri greičiausiai bus mokama pagal pagrindinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies b punktą.

3. Laikinas išmokas arba išankstines išmokas pagal 1 arba 2 dalis mokėti privalanti įstaiga apie tai nedelsdama informuoja pareiškėją, atkreipdama jo dėmesį visų pirma į tai, kad ši priemonė yra laikina, ir į teisę pateikti apeliaciją pagal jos taikomus teisės aktus.

*51 straipsnis***Išmokų perskaičiavimas**

1. Perskaičiuojant išmokas pagal pagrindinio reglamento 48 straipsnio 3 ir 4 dalis, 50 straipsnio 4 dalį ir 59 straipsnio 1 dalį, *mutatis mutandis* taikomas įgyvendinimo reglamento 50 straipsnis.

2. Jei išmokos perskaičiuojamos, jų mokėjimas sustabdomas ar nutraukiamas, šį sprendimą priėmusi įstaiga nedelsdama apie tai informuoja atitinkamą asmenį ir visas įstaigas, iš kurių šis asmuo turi teisę gauti išmoką.

*52 straipsnis***Pensijų apskaičiavimui pagreitinti skirtos priemonės**

1. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas prašymų nagrinėjimui bei išmokų mokėjimui ir juos pagreitinti, įstaigos, kurių teisės aktai buvo taikomi asmeniui:

a) keičiasi arba kitų valstybių narių įstaigoms leidžia susipažinti su duomenimis, leidžiančiais nustatyti asmenų, kuriems iš pradžių taikomi vieni nacionaliniai teisės aktai, paskui kiti, tapatybę ir kartu užtikrina, kad šie tapatybės nustatymo duomenys būtų saugomi ir atitiktų, o jei taip nėra, suteikia šiems asmenims priemonės tiesiogiai susipažinti su jų tapatybės nustatymo duomenimis;

▼B

b) pakankamai anksti prieš minimalų amžių, nuo kurio pradedamos taikyti teisės į pensiją, arba prieš nacionaliniuose teisės aktuose nustatytiną amžių, keičiasi arba atitinkamam asmeniui ir kitų valstybių narių įstaigoms leidžia susipažinti su informacija (apie įgytus laikotarpius ir kitus svarbius duomenis) apie asmenų, kuriems iš pradžių taikomi vieni nacionaliniai teisės aktai, paskui kiti, teisės į pensiją arba, jei taip nėra, informuoja tuos asmenis apie priemones susipažinti su būsimomis jų teisėmis į išmokas arba tas priemones jiems suteikia.

2. Taikant 1 dalį, Administracinė komisija nustato, kokia informacija turi būti keičiamasi ar leidžiama su ja susipažinti, nustato tinkamas procedūras ir mechanizmus, atsižvelgdama į nacionalinių pensijų sistemų ypatybes, jų administracinę ir techninę sąrangą bei jų turimas technologines priemones. Administracinė komisija užtikrina tokių pensijų sistemų įgyvendinimą parengdama tolesnius veiksmus, susijusius su vykdomomis priemonėmis ir jų taikymu.

3. Taikant 1 dalį, šiame straipsnyje nurodyta informacija turėtų būti suteikta įstaigai pirmojoje valstybėje narėje, kurioje socialinės apsaugos administravimo tikslais asmeniui suteiktas asmens identifikavimo kodas (PIN).

*53 straipsnis***Koordinavimo priemonės valstybėse narėse**

1. Nepažeidžiant pagrindinio reglamento 51 straipsnio, jei nacionalinės teisės aktuose numatytos atsakingos įstaigos ar taikomos sistemos nustatymo arba draudimo laikotarpių priskyrimo konkrečiai sistemai taisyklės, tos taisyklės taikomos atsižvelgiant tik į tuos draudimo laikotarpius, kurie įgyti pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus.

2. Jei nacionalinės teisės aktuose numatytos valstybės tarnautojams taikytinų specialių sistemų ir pagal darbo sutartį dirbančių asmenų bendrosios sistemos koordinavimo taisyklės, pagrindinio reglamento ir įgyvendinimo reglamento nuostatos toms taisyklėms įtakos nedaro.

*V SKYRIUS***Bedarbio išmokos***54 straipsnis***Laikotarpių sumavimas ir išmokų apskaičiavimas**

1. Įgyvendinimo reglamento 12 straipsnio 1 dalis *mutatis mutandis* taikoma pagrindinio reglamento 61 straipsniui. Nedarant įtakos pagrindinėms susijusių įstaigų pareigoms, atitinkamas asmuo kompetentingai įstaigai gali pateikti valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo taikomi, kai jis dirbo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, įstaigos išduotą dokumentą, kuriame nurodomi laikotarpiai, įgyti pagal tuos teisės aktus.

▼ M2

2. Taikant pagrindinio reglamento 62 straipsnio 3 dalį, valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo taikomi, kai jis dirbo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, kompetentinga įstaiga gyvenamosios vietos įstaigos prašymu nedelsdama pateikia jai visus duomenis, kuriuos ji gali gauti valstybėje narėje, kurioje ji įsteigta, būtinus bedarbio išmokoms apskaičiuoti, ypač gauto darbo užmokesčio arba profesinės veiklos pajamų dydį.

▼ B

3. Taikant pagrindinio reglamento 62 straipsnį ir nepaisant jo 63 straipsnio, valstybės narės, kurios teisės aktuose nustatyta, kad išmokų skaičiavimas priklauso nuo šeimos narių skaičiaus, kompetentinga įstaiga taip pat atsižvelgia į atitinkamo asmens šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje narėje, lyg jie gyventų kompetentingoje valstybėje narėje. Ši nuostata netaikoma tuo atveju, jei šeimos narių gyvenamosios vietos valstybėje narėje kitas asmuo turi teisę gauti bedarbio išmokas, kurias apskaičiuojant atsižvelgiama į šeimos narių skaičių.

*55 straipsnis***Teisės gauti išmokas išsaugojimo sąlygos ir apribojimai, taikomi bedarbiams, vykstantiems į kitą valstybę narę****▼ M2**

1. Norėdamas, kad jam būtų taikomas pagrindinio reglamento 64 ar 65a straipsnis, į kitą valstybę narę vykstantis bedarbis prieš išvykdamas apie tai praneša kompetentingai įstaigai ir paprašo jos išduoti dokumentą, patvirtinantį, kad jis išsaugo teisę gauti išmokas pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas sąlygas.

▼ B

Pastaroji įstaiga atitinkamą asmenį informuoja apie jo pareigas ir išduoda jam pirmiau minėtą dokumentą, kuriame nurodoma ši informacija:

- a) diena, nuo kurios bedarbis jau nėra kompetentingos valstybės įdarbinimo tarnybų žinioje;
- b) laikotarpis, nustatytas pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnio 1 dalies b punktą, kad bedarbis galėtų užsiregistruoti asmeniu, ieškančiu darbo valstybėje narėje, į kurią atvyko;
- c) didžiausias laikotarpis, per kurį gali būti išsaugota teisė gauti išmoką pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnio 1 dalies c punktą;
- d) aplinkybės, kurios galėtų turėti įtakos teisei gauti išmokas.

2. Bedarbis užsiregistruoja kaip ieškantis darbo valstybės narės, į kurią jis vyksta, įdarbinimo tarnybose pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatas ir pateikia šios valstybės narės įstaigai 1 dalyje minėtą dokumentą. Jei bedarbis informuoja kompetentingą įstaigą pagal 1 dalį, tačiau nepateikia šio dokumento, tos valstybės narės, į kurią jis atvyko, įstaiga kreipiasi į kompetentingą įstaigą prašydama suteikti reikiamą informaciją.

▼ B

3. Valstybės narės, į kurią bedarbis atvyko ieškoti darbo, įdarbinimo tarnybos informuoja bedarbį apie jo pareigas.

4. Tos valstybės narės, į kurią bedarbis atvyko, įstaiga nedelsdama nusiunčia kompetentingai įstaigai dokumentą, kuriame nurodoma bedarbio registracijos įdarbinimo tarnybose data ir jo naujasis adresas.

Jei tuo laikotarpiu, kurį bedarbis išsaugo teisę gauti išmokas, atsiranda aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos teisei gauti išmokas, tos valstybės narės, į kurią bedarbis atvyko, įstaiga nedelsdama nusiunčia kompetentingai įstaigai ir atitinkamam asmeniui dokumentą, kuriame nurodoma susijusi informacija.

Kompetentingos įstaigos prašymu tos valstybės narės, į kurią bedarbis atvyko, įstaiga kiekvieną mėnesį pateikia susijusią informaciją apie bedarbio padėtį, ypač apie tai, ar jis vis dar tebėra registruotas įdarbinimo tarnybose ir ar jis laikosi nustatytos patikrinimų tvarkos.

5. Tos valstybės narės, į kurią atvyko bedarbis, įstaiga atlieka patikrinimus arba organizuoja patikrinimus, tarsi atitinkamas asmuo būtų bedarbis, turintis teisę gauti išmokas pagal jos taikomus teisės aktus. Susikloščius 1 dalies d punkte nurodytoms aplinkybėms, ji prireikus nedelsdama apie tai informuoja kompetentingą įstaigą.

6. Dviejų arba daugiau valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos arba kompetentingos įstaigos gali susitarti dėl konkrečių procedūrų ir terminų, susijusių su bedarbio padėties stebėjimu ir dėl kitų priemonių, skirtų padėti į vieną iš šių valstybių narių pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnį vykstantiems bedarbiams ieškoti darbo.

▼ M2

7. 2–6 dalys taikomos *mutatis mutandis* pagrindinio reglamento 65a straipsnio 3 dalyje numatytu atveju.

▼ B*56 straipsnis***Bedarbiai, gyvenę valstybėje narėje, kuri nėra kompetentinga valstybė narė****▼ M2**

1. Jei, remdamasis pagrindinio reglamento 65 straipsnio 2 dalimi arba 65a straipsnio 1 dalimi, bedarbis nutaria taip pat būti valstybės narės, kuri neskiria išmokų, įdarbinimo tarnybų žinioje užsiregistruodamas toje valstybėje narėje darbo ieškančiu asmeniu, jis apie tai praneša išmokas skiriančios valstybės narės įstaigai ir įdarbinimo tarnyboms.

Išmokų neskiriančios valstybės narės įdarbinimo tarnybų prašymu išmokas skiriančios valstybės narės įdarbinimo tarnybos išsiunčia atitinkamą informaciją apie bedarbio registraciją ir jo darbo paiešką.

▼ M2

2. Jei pagal atitinkamų valstybių narių teisės aktus reikalaujama, kad bedarbis įvykdytų tam tikras pareigas ir (arba) atliktų veiksmus, susijusius su darbo paieška, pirmenybė teikiama pareigoms ir (arba) atliekamoms veiksmams, susijusiems su darbo paieška, įvykdyti valstybėje narėje, kuri skiria išmokas.

Tai, kad bedarbis išmokų neskiriančioje valstybėje narėje neįvykdė visų pareigų ir (arba) neatliko veiksmų, susijusių su darbo paieška, nedaro poveikio kitoje valstybėje narėje skiriamoms išmokoms.

▼ B

3. Taikant pagrindinio reglamento 65 straipsnio 5 dalies b punktą, valstybės narės, kurios teisės aktai darbuotojui buvo taikomi paskutiniai, įstaiga, gyvenamosios vietos įstaigos prašymu praneša jai, ar darbuotojas turi teisę gauti išmokas pagal pagrindinio reglamento 64 straipsnį.

57 straipsnis

Nuostatos dėl pagrindinio reglamento 61, 62, 64 ir 65 straipsnių taikymo asmenims, kuriems taikoma speciali sistema, skirta valstybės tarnautojams

1. Įgyvendinimo reglamento 54 ir 55 straipsniai *mutatis mutandis* taikomi asmenims, kuriems taikoma speciali nedarbo draudimo sistema, skirta valstybės tarnautojams.

2. Įgyvendinimo reglamento 56 straipsnis netaikomas asmenims, kuriems taikoma speciali nedarbo draudimo sistema, skirta valstybės tarnautojams. Asmuo, kuriam taikoma valstybės tarnautojams skirta speciali nedarbo draudimo sistema, iš dalies ar visiškai tapęs bedarbiu ir tuo metu, kai paskutinį kartą dirbo, gyvenęs valstybės narės, kuri nėra kompetentinga valstybė, teritorijoje, išmokas gauna pagal valstybės tarnautojams skirtą specialią nedarbo draudimo sistemą, vadovaujantis kompetentingos valstybės narės teisės aktų nuostatomis, tarsi jis gyventų tos valstybės narės teritorijoje. Tas išmokas moka kompetentinga įstaiga savo sąskaita.

*VI SKYRIUS****Išmokos šeimai****58 straipsnis*

Pirmenybinės taisyklės, kai išmokos sutampa

Taikant pagrindinio reglamento 68 straipsnio 1 dalies b punkto i ir ii papunkčius, jei remiantis vaikų gyvenamąja vieta negalima nustatyti prioriteto tvarkos, kiekviena atitinkama valstybė narė, apskaičiuodama išmokos dydį, atsižvelgia į vaikus, kurie negyvena jos teritorijoje. Taikant 68 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktį, valstybės narės, kurios teisės aktuose numatyta didžiausia išmokų suma, kompetentinga įstaiga skiria visą šią sumą; kitos valstybės narės kompetentinga įstaiga jai kompensuoja pusę minėtos sumos, neviršydama šios valstybės narės teisės aktuose nustatytos ribos.

*59 straipsnis***Taisyklės, taikomos tuo atveju, kai pasikeičia taikomi teisės aktai ir (arba) kompetencija skirti išmokas šeimai**

1. Jei per kalendorinį mėnesį pasikeičia taikomi valstybių narių teisės aktai ir (arba) kompetencija skirti išmokas šeimai, kad ir kokios būtų šių valstybių narių teisės aktuose numatytos išmokų šeimai mokėjimo datos, įstaiga, kuri sumokėjo išmokas šeimai pagal teisės aktus, pagal kuriuos išmokos buvo skirtos šio mėnesio pradžioje, toliau jas moka iki einaamo mėnesio pabaigos.

2. Ji praneša kitos atitinkamos valstybės narės ar valstybių narių įstaigai datą, kurią ji nustos mokėti atitinkamas išmokas šeimai. Kita atitinkama valstybė narė arba valstybės narės pradeda mokėti išmokas nuo tos datos.

*60 straipsnis***Pagrindinio reglamento 67 ir 68 straipsnių taikymo tvarka**

1. Prašymas skirti išmokas šeimai pateikiamas kompetentingai įstaigai. Taikant pagrindinio reglamento 67 ir 68 straipsnius, ypač sprendžiant asmens teisės prašyti tokios išmokos klausimą, turi būti atsižvelgiama į visos šeimos padėtį taip, lyg visiems susijusiems asmenimis būtų taikomi atitinkamos valstybės narės teisės aktai ir lyg jie gyventų toje valstybėje narėje. Kai asmuo, turintis teisę prašyti išmokos, nepasinaudoja savo teise, valstybės narės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentinga įstaiga atsižvelgia į kito iš tėvų ar asmens, kuris juo laikomas, arba vaiką ar vaikus globojančio asmens ar įstaigos prašymą skirti išmokas šeimai.

2. Įstaiga, kuriai pateikiamas prašymas pagal 1 dalį, išnagrinėja prašymą remdamasi pareiškėjo pateiktais išsamiais duomenimis, atsižvelgdama į visas pareiškėjo šeimos padėties faktines ir teisines aplinkybes.

Jei ta įstaiga nusprendžia, kad jos teisės aktai taikomi laikantis prioriteto tvarkos pagal pagrindinio reglamento 68 straipsnio 1 ir 2 dalis, ji suteikia išmokas šeimai pagal jos taikomus teisės aktus.

Jei ta įstaiga mano, kad pagal pagrindinio reglamento 68 straipsnio 2 dalį gali būti suteikta teisė į diferencinį priedą pagal kitos valstybės narės teisės aktus, ta įstaiga nedelsdama perduoda prašymą kitos valstybės narės kompetentingai įstaigai ir informuoja apie tai atitinkamą asmenį; be to, ji informuoja kitos valstybės narės įstaigą apie savo sprendimą dėl prašymo ir sumokėtų išmokų šeimai dydį.

▼B

3. Jei įstaiga, kuriai pateiktas prašymas, nusprendžia, kad taikomi jos teisės aktai, tačiau ne prioriteto teisės pagal pagrindinio reglamento 68 straipsnio 1 ir 2 dalis pagrindu, ji nedelsdama priima laikiną sprendimą dėl taikytinų pirmenybės taisyklių ir pagal pagrindinio reglamento 68 straipsnio 3 dalį perduoda prašymą kitos valstybės narės įstaigai bei apie tai informuoja pareiškėją. Ta įstaigai per dviejų mėnesių laikotarpį pareiškia savo poziciją dėl laikino sprendimo.

Jei įstaiga, kuriai buvo perduotas prašymas, nepareiškia savo pozicijos per du mėnesius nuo prašymo gavimo, pirmiau minėtas laikinas sprendimas taikomas ir ši įstaiga moka pagal jos teisės aktus numatytas išmokas bei informuoja įstaigą, kuriai buvo pateiktas prašymas, apie sumokėtų išmokų dydį.

4. Jei atitinkamos įstaigos laikosi skirtingos nuomonės dėl to, kurie teisės aktai taikomi vadovaujantis prioriteto teise, taikomos įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 2–5 dalys. Šiuo tikslu įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 2 dalyje nurodyta gyvenamosios vietos įstaiga yra vaiko ar vaikų gyvenamosios vietos įstaiga.

5. Jei laikinai išmokas mokėjusi įstaiga sumoka didesnę sumą, nei suma, kurią ji privalo galiausiai sumokėti, ji gali kreiptis į atsakomybę prioriteto tvarka turinčią įstaigą prašydama kompensuoti perviršį įgyvendinimo reglamento 73 straipsnyje nustatyta tvarka.

*61 straipsnis***Pagrindinio reglamento 69 straipsnio taikymo tvarka**

Taikant pagrindinio reglamento 69 straipsnį, Administracinė komisija parengia papildomų ar specialių išmokų šeimai, skirtų našlaičiams, kurioms taikomas tas straipsnis, sąrašą. Jeigu pagal prioriteto teisę kompetentingos įstaigos taikomuose teisės aktuose nenumatyta, kad ji suteikia tokias papildomas ar specialias išmokas šeimai, skirtas našlaičiams, ji nedelsdama perduoda visus prašymus suteikti išmokas šeimai, kartu su visais susijusiais dokumentais ir informacija, tos valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo taikomi ilgiausiai, ir kurios teisėje numatytas tokių papildomų ar specialių išmokų šeimai, skirtų našlaičiams, suteikimas, įstaigai. Kai kuriais atvejais medžiaga tomis pačiomis sąlygomis gali būti perduota valstybės narės, pagal kurios teisės aktus atitinkamas asmuo įgijo trumpiausią draudimo ar gyvenimo laikotarpį, įstaigai.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS
FINANSINĖS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Išmokų kompensavimas taikant pagrindinio reglamento 35 ir 41 straipsnius

1 skirsnis

Išmokų kompensavimas remiantis faktinėmis išlaidomis

62 straipsnis

Principai

1. Taikant pagrindinio reglamento 35 ir 41 straipsnius, kompetentinga įstaiga kompensuoja faktines išmokų natūra išlaidas jas suteikusiai įstaigai pagal tos įstaigos sąskaitas, išskyrus atvejus, kai taikomas įgyvendinimo reglamento 63 straipsnis.

2. Jeigu 1 dalyje nurodytų išmokų arba jų dalies faktinių išlaidų dydis jas mokėjusios įstaigos sąskaitoje nurodytas, kompensuotina suma nustatoma remiantis vienkartinėmis išmokomis, apskaičiuotomis remiantis visais turimais tinkamais duomenimis. Administracinė komisija įvertina vienkartinę išmokų apskaičiavimo pagrįstumą ir nustato jų dydį.

3. Kompensuojant gali būti neatsižvelgiama į normas, didesnes už taikomas išmokoms natūra, teikiamos apdraustiesiems pagal 1 dalyje nurodytas išmokas mokančios įstaigos taikomus teisės aktus.

2 skirsnis

Išmokų kompensavimas remiantis fiksuotais dydžiais

63 straipsnis

Valstybių narių, kuriose taikomas išmokų kompensavimas remiantis fiksuotais dydžiais, nustatymas

1. Pagrindinio reglamento 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos valstybės narės, kurių teisinės ar administracinės struktūros neleidžia tinkamai kompensuoti išmokų remiantis faktinėmis išlaidomis, yra išvardytos įgyvendinimo reglamento 3 priede.

2. Įgyvendinimo reglamento 3 priede išvardytų valstybių narių išmokų natūra, sumokėtų:

- a) šeimos nariams, kurie gyvena kitoje valstybėje narėje nei apdraustasis, kaip numatyta pagrindinio reglamento 17 straipsnyje; ir
- b) pensininkams bei jų šeimos nariams, kaip numatyta pagrindinio reglamento 24 straipsnio 1 dalyje ir 25 bei 26 straipsniuose,

▼B

sumą kompetentingos įstaigos kompensuoja tas išmokas teikusioms įstaigoms remdamosi kiekvieniems kalendoriniams metams nustatytu fiksuotu dydžiu. Šis nustatytas vienkartinės išmokos dydis turi būti kiek galima artimesnis faktinėms išlaidoms.

*64 straipsnis***Mėnesinių fiksuotų dydžių ir bendro fiksuoto dydžio apskaičiavimo metodas**

1. Kiekvienos išmokas mokančios valstybės narės mėnesinis fiksuotas dydis vienam asmeniui (F_i) kalendoriniams metams apskaičiuojamas padalijant vienam asmeniui tenkančias vidutines metines išlaidas (Y_i) (suskirsčius asmenis į įvairias amžiaus grupes (i)) iš 12 ir gautą dydį sumažinant (X) pagal šią formulę:

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1-X)$$

kur:

— indeksu i (i vertės = 1, 2 ir 3) žymimos trys amžiaus grupės, į kurias asmenys suskirstomi apskaičiuojant fiksuotus dydžius:

$i = 1$: jaunesni nei 20 metų asmenys,

$i = 2$: 20–64 metų amžiaus asmenys,

$i = 3$: 65 metų ir vyresni asmenys,

— Y_i žymi vienam i amžiaus grupės asmeniui tenkančias vidutines metines išlaidas, kaip nurodyta 2 dalyje,

— koeficientu X (0,20 arba 0,15) žymimas 3 dalyje nurodytas sumažinimas.

2. Vienam i amžiaus grupės asmeniui tenkančios vidutinės metinės išlaidos (Y_i) apskaičiuojamos visų išmokų natūra, kurias išmokas mokančios valstybės narės įstaigos skyrė visiems atitinkamos amžiaus grupės asmenims, kuriems taikomi tos valstybės narės teisės aktai ir kurie gyvena jos teritorijoje, metines išlaidas padalijus iš tos amžiaus grupės atitinkamų asmenų vidutinio skaičiaus atitinkamais kalendoriniais metais. Apskaičiavimas grindžiamas išlaidomis, susijusiomis su įgyvendinimo reglamento 23 straipsnyje nurodytomis sistemomis.

3. Apskaičiuojant mėnesinį fiksuotą dydį taikytinas sumažinimas iš principo yra lygus 20 % ($X = 0,20$). Tais atvejais, kai kompetentinga valstybė narė nenurodyta pagrindinio reglamento IV priede, pensininkams ir jų šeimos nariams taikomas sumažinimas yra 15 % ($X = 0,15$).

4. Kiekvienai už išmokų mokėjimą atsakingai valstybei narei bendras fiksuotas dydis kalendoriniams metams yra suma, apskaičiuojama kiekvienoje i amžiaus grupėje vienam asmeniui nustatytus mėnesinius fiksuotus dydžius padauginant iš mėnesių, per kuriuos atitinkami tos amžiaus grupės asmenys įgijo teisę į išmokas mokančioje valstybėje narėje, skaičiaus.

Mėnesių, per kuriuos atitinkami asmenys įgijo teisę į išmokas mokančioje valstybėje narėje, skaičius yra kalendorinių metų kalendorinių mėnesių, per kuriuos atitinkami asmenys, gyvendami išmokas mokančios valstybės narės teritorijoje, turėjo teisę gauti išmokas natūra toje teritorijoje iš už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės narės, suma. Šie mėnesiai apskaičiuojami pagal šiam tikslui gyvenamosios vietos įstaigos pildomą sąrašą, kuris sudaromas remiantis kompetentingos įstaigos pateiktais išmokų gavėjų teises įrodančiais dokumentais.

▼B

5. Ne vėliau kaip per 2015 m. gegužės 1 d. Administracinė komisija pateikia specialią ataskaitą dėl šio straipsnio taikymo ir visų pirma dėl 3 dalyje nurodyto sumažinimo. Remdamasi ta ataskaita, Administracinė komisija gali pateikti pasiūlymą dėl pakeitimų, kurie gali būti reikalingi siekiant užtikrinti, kad apskaičiuoti fiksuoti dydžiai būtų kiek galima artimesni patirtoms faktinėms išlaidoms ir kad 3 dalyje nurodytas sumažinimas nesudarytų sąlygų valstybių narių nesuderintiems mokėjimams ar dvigubiams mokėjimams.

6. Administracinė komisija nustato 1–5 dalyse nurodytų fiksuotų dydžių apskaičiavimo metodus.

7. Nepaisant 1–4 dalių, valstybės narės 2015 m. gegužės 1 d. gali toliau taikyti Reglamento (EEB) Nr. 574/72 94 ir 95 straipsnius fiksuotam dydžiui apskaičiuoti su sąlyga, kad taikomas 3 dalyje nustatytas sumažinimas.

*65 straipsnis***Pranešimas apie vidutines metines išlaidas**

1. Apie dėl kiekvienos amžiaus grupės vieno asmens tam tikrais metais patirtų vidutinių metinių išlaidų sumą Audito valdybai pranešama ne vėliau kaip iki antrųjų metų po tų metų, apie kuriuos informuojama, pabaigos. Jei šis pranešimas iki šio termino nepateikiamas, bus remiamasi vienam asmeniui tekusių vidutinių metinių išlaidų suma, kurią ankstesniems metams buvo nustačiusi Administracinė komisija.

2. Vidutinės metinės išlaidos, nustatytos laikantis 1 dalies, kasmet skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 skirsnis

Bendrosios nuostatos*66 straipsnis***Atsiskaitymų tarp įstaigų tvarka**

1. Atsiskaitymai tarp atitinkamų valstybių narių vykdomi kiek įmanoma greičiau. Kiekviena atitinkama įstaiga privalo nedelsdama atsiskaityti pagal pateiktus reikalavimus iki šiame skirsnyje nurodyto termino. Ginčas dėl tam tikro reikalavimo neturi kliudyti atsiskaityti pagal kitą reikalavimą ar kitokius reikalavimus.

2. Pagrindinio reglamento 35 ir 41 straipsniuose numatyti atsiskaitymai tarp valstybių narių įstaigų atliekami tarpininkaujant susižinojimo tarnybai. Už atsiskaitymus pagal pagrindinio reglamento 35 straipsnį ir 41 straipsnį gali būti atsakingos skirtingos susižinojimo tarnybos.

▼B*67 straipsnis***Reikalavimų pateikimo ir nagrinėjimo terminai**

1. Faktinėmis išlaidomis pagrįsti reikalavimai pateikiami už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės narės susižinojimo tarnybai per 12 mėnesių nuo kalendorinių metų pusmečio, per kurį tie reikalavimai buvo užfiksuoti išmokas mokančios įstaigos sąskaitose, pabaigos.
2. Reikalavimai dėl fiksuotų dydžių už kalendorinius metus pateikiami už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės narės susižinojimo tarnybai per 12 mėnesių po to mėnesio, kurį tų metų vidutinės išlaidos buvo paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Sąrašai, nurodyti įgyvendinimo reglamento 64 straipsnio 4 dalyje, pateikiami iki metų po ataskaitinių metų pabaigos.
3. Įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodytu atveju šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas terminas prasideda nustačius kompetentingą įstaigą.
4. Reikalavimai, pateikti praėjus 1 ir 2 dalyse nurodytiems terminams, nesvarstomi.
5. Už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga įgyvendinimo reglamento 66 straipsnyje nurodytai išmokas mokančios valstybės narės susižinojimo tarnybai apmoka reikalavimus per 18 mėnesių nuo to mėnesio, per kurį šie reikalavimai buvo pateikti už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės narės susižinojimo tarnybai, pabaigos. Tai netaikoma reikalavimams, kuriuos per tą laikotarpį už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga atmetė dėl svarbios priežasties.
6. Ginčai dėl reikalavimo išsprendžiami ne vėliau kaip per 36 mėnesius nuo to mėnesio, kurį buvo pateiktas reikalavimas.
7. Audito valdyba sudaro palankesnes sąlygas galutinai uždaryti sąskaitas tais atvejais, kai ginčas negali būti išspręstas per 6 dalyje nustatytą laikotarpį ir, gavusi vienos iš šalių pagrįstą prašymą, pateikia savo nuomonę dėl ginčo per šešis mėnesius nuo to mėnesio, kurį jis jai buvo pateiktas.

*68 straipsnis***Delspinigiai už pavėluotus mokėjimus ir išankstinius dalinius mokėjimus**

1. Praėjus įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 5 dalyje nustatytam 18 mėnesių laikotarpiui, išmokas mokanti įstaiga gali reikalauti delspinigių dėl nesumokėtų reikalaujamų sumų, išskyrus atvejus, kai už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga per šešis mėnesius nuo to mėnesio, per kurį šie reikalavimai buvo pateikti, atliko išankstinį dalinį mokėjimą, kuris sudaro nemažiau kaip 90 % visos sumos, reikalaujamos pagal įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 1 ar 2 dalį. Dėl tų reikalaujamos sumos dalių, kurios nebuvo padengtos atlikus išankstinį dalinį mokėjimą, delspinigių gali būti reikalaujama tik pasibaigus 36 mėnesių laikotarpiui, nustatytam įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 6 dalyje.

▼B

2. Delspinigiai skaičiuojami remiantis Europos centrinio banko pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikoma orientacine norma. Taikytina orientacinė norma yra ta, kuri įsigaliojo pirmąją mėnesio, kai turėjo būti atliktas mokėjimas, dieną.

3. Jokia susižinojimo tarnyba neprivalo priimti išankstinio dalinio mokėjimo, kaip numatyta 1 dalyje. Tačiau jeigu susižinojimo tarnyba atsisako tokio pasiūlymo, išmokas mokanti įstaiga turi teisę reikalauti delspinigių už pavėluotus mokėjimus, susijusius su atitinkamais reikalavimais, tik laikydama 1 dalies antrame sakinyje nustatytas sąlygas.

*69 straipsnis***Metinis sąskaitų balansas**

1. Administracinė komisija parengia kiekvienų kalendorinių metų reikalavimų suvestinę pagal pagrindinio reglamento 72 straipsnio g punktą, remdamasi Audito valdybos ataskaita. Šiuo tikslu susižinojimo tarnybos per Audito valdybos nustatytą laiką ir jos nustatyta tvarka praneša Audito valdybai apie pateiktuose, patenkintuose arba užginčytuose reikalavimuose nurodytas sumas (kreditoriaus pozicija) bei gautuose, patenkintuose arba užginčytuose reikalavimuose reikalautas sumas (debitoriaus pozicija).

2. Administracinė komisija gali atlikti statistinių ir apskaitos duomenų, reikalingų 1 dalyje nurodytoms metinėms reikalavimų suvestinėms parengti, patikrinimą, ypač tam, kad įsitikintų, jog šie duomenys atitinka šioje dalyje nustatytas taisykles.

*II SKYRIUS****Bedarbio išmokų kompensavimas pagal pagrindinio reglamento 65 straipsnį****70 straipsnis***Bedarbio išmokų kompensavimas**

Jei nėra pagrindinio reglamento 65 straipsnio 8 dalyje numatyto susitarimo, gyvenamosios vietos įstaiga pateikia valstybės narės, kurios teisės aktai išmokų gavėjui buvo taikomi paskutiniai, įstaigai prašymą kompensuoti bedarbio išmokas pagal pagrindinio reglamento 65 straipsnio 6 ir 7 dalis. Prašymas pateikiamas per šešis mėnesius nuo kalendorinių metų pusmečio, per kurį buvo atliktas paskutinis bedarbio išmokų, kurias prašoma kompensuoti, mokėjimas, pabaigos. Prašyme nurodoma išmokų suma, sumokėta per pagrindinio reglamento 65 straipsnio 6 ir 7 dalyje nurodytą trijų arba penkių mėnesių laikotarpį, laikotarpis, už kurį šios išmokos yra sumokėtos, ir bedarbio tapatybę įrodantys duomenys. Reikalavimai dėl kompensacijos pateikiami atitinkamų valstybių narių susižinojimo tarnyboms ir sumos pagal reikalavimus išmokamos joms tarpininkaujant.

Nereikalaujama atsižvelgti į prašymus, pateiktus praėjus pirmoje pastraipoje nurodytam terminui.

Įgyvendinimo reglamento 66 straipsnio 1 dalis ir 67 straipsnio 5–7 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

▼B

Praėjus įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 5 dalyje nurodytam 18 mėnesių laikotarpiui, išmokas mokanti įstaiga gali reikalauti delspinigių dėl nesumokėtų reikalaujamų sumų. Delspinigiai skaičiuojami pagal įgyvendinimo reglamento 68 straipsnio 2 dalį.

Pagrindinio reglamento 65 straipsnio 6 dalies trečiame sakinyje nurodytas didžiausias kompensacijos dydis kiekvienu konkrečiu atveju yra išmokos dydis, kurį atitinkamas asmuo būtų turėjęs teisę gauti pagal valstybės narės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi paskutiniai, teisės aktus, jei būtų užsiregistravęs tos valstybės narės įdarbinimo tarnybose. Tačiau įgyvendinimo reglamento 5 priede išvardytų valstybių narių tarpusavio santykių atveju vienos iš tų valstybių narių, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo taikomi paskutiniai, kompetentingos įstaigos nustato didžiausią dydį kiekvienu konkrečiu atveju, remdamosi tos valstybės narės teisės aktuose numatytų praėjusių kalendorinių metų bedarbio išmokų vidutiniu dydžiu.

*III SKYRIUS****Sumokėtų, tačiau nepriklaususių išmokų atgavimas, laikinų išmokų ir įmokų atgavimas, kompensacija ir parama tenkinant pretenzijas****1 skirsnis***Principai***71 straipsnis***Bendrosios nuostatos**

Taikant pagrindinio reglamento 84 straipsnį ir laikantis jame nustatytos tvarkos, kiekvieną kartą, kai tai įmanoma, pretenzijos patenkinamos atliekant kompensaciją tarp atitinkamų valstybių narių įstaigų arba atitinkamų fizinių ar juridinių asmenų atžvilgiu pagal įgyvendinimo reglamento 72–74 straipsnius. Jei visų pretenzijų arba kurios nors pretenzijos neįmanoma patenkinti atliekant šią kompensaciją, likusi priklausanti suma atgaunama pagal įgyvendinimo reglamento 75–85 straipsnių nuostatas.

*2 skirsnis***Kompensacija***72 straipsnis***Gautos nepriklausančios išmokos**

1. Jei valstybės narės įstaiga asmeniui sumoka nepriklausančias išmokas, ši įstaiga, laikydamosi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų sąlygų ir apribojimų, gali prašyti kitų valstybių narių įstaigos, atsakingos už išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, išskaityti nepriklausančią sumą iš įsiskolinimo ar einamųjų mokėjimų, kuriuos jos yra skolingos atitinkamam asmeniui, neatsižvelgiant į tai, kuriai socialinės apsaugos išmokų grupei priskiriamos mokamos išmokos. Tos valstybės narės įstaiga, laikydamosi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų šios rūšies kompensacijų procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, išskaito atitinkamą sumą, tarsi ji pati būtų permokėjusi sumas, ir išskaitytą sumą perduoda nepriklausančias išmokas sumokėjusiai įstaigai.

▼ B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei skirdama ar peržiūrėdama neįgalumo išmokas, senatvės ir maitintojo netekimo pensijas pagal pagrindinio reglamento III antraštinės dalies 4 ir 5 skyrius, valstybės narės įstaiga asmeniui sumoka nepriklausančią išmokų sumą, ta įstaiga gali prašyti kitų valstybių narių įstaigos, atsakingos už atitinkamų išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, išskaityti permokėtą sumą iš įsiskolinimo atitinkamam asmeniui. Kai pastaroji įstaiga informuoja nepriklausančią sumą sumokėjusią įstaigą apie savo įsiskolinimą, nepriklausančią sumą sumokėjusi įstaiga per du mėnesius praneša tos nepriklausančios sumos dydį. Jei įstaiga, kuri turi padengti įsiskolinimą, gauna šį pranešimą iki termino, ji perveda išskaitytą sumą nepriklausančias sumas sumokėjusiai įstaigai. Jei baigiasi terminas, ta įstaiga nedelsdama padengia įsiskolinimą atitinkamam asmeniui.

3. Jei asmuo gauna socialinę paramą vienoje valstybėje narėje laikotarpiu, kurį jis turėjo teisę gauti išmokas pagal kitos valstybės narės teisės aktus, paramą suteikusi tarnyba, jeigu ji turi teisę reikalauti, kad jai būtų grąžintos atitinkamam asmeniui priklausančios sumos, gali prašyti kitų valstybių narių įstaigos, atsakingos už išmokų mokėjimą atitinkamam asmeniui, išskaityti sumokėtos paramos sumą iš sumų, kurias ši valstybė narė moka atitinkamam asmeniui.

Ši nuostata taikoma *mutatis mutandis* atitinkamo asmens šeimos nariams, kurie gavo paramą valstybės narės teritorijoje laikotarpiu, kurį apdraustasis turėjo teisę į išmokas už tą šeimos narį pagal kitos valstybės narės teisės aktus.

Valstybės narės įstaiga, kuri sumokėjo nepriklausančią paramos sumą, praneša apie priklausančią sumą kitos valstybės narės įstaigai, kuri, laikydamasi savo taikomuose teisės aktuose nustatytų šios rūšies kompensacijų procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, išskaito atitinkamą sumą ir nedelsdama ją perveda nepriklausančią sumą sumokėjusiai įstaigai.

*73 straipsnis***Laikiniai mokėtos išmokos pinigais ar įmokos**

1. Taikant įgyvendinimo reglamento 6 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to, kai buvo nustatyti taikytini teisės aktai arba buvo nustatyta už išmokų mokėjimą atsakinga įstaiga, laikinai išmokas pinigais mokėjusi įstaiga apskaičiuoja sumą, kurią ji laikinai mokėjo, ir ją praneša nustatyta kompetentingai įstaigai.

Nustatyta kompetentinga įstaiga, atsakinga už išmokų mokėjimą, išskaito sumą, kuri buvo laikinai mokama, iš atitinkamų išmokų įsiskolinimo atitinkamam asmeniui ir nedelsdama išskaitytą sumą perveda laikinai išmokas pinigais mokėjusiai įstaigai.

▼B

Jei laikinai mokėtų išmokų suma viršija įsiskolinimo sumą arba jei įsiskolinimų nėra, nustatyta kompetentinga įstaiga, laikydama savo taikomuose teisės aktuose nustatytą šios rūšies kompensacijų procedūrą reglamentuojančių sąlygų ir apribojimų, šią sumą išskaito iš einamųjų mokėjimų ir nedelsdama išskaitytą sumą perveda laikinai išmokas pinigais mokėjusiai įstaigai.

2. Juridinio ir (arba) fizinio asmens įmokas laikinai gavusi įstaiga šias sumas sumokėjusiam asmeniui jas kompensuoja tik tada, kai nustatyta kompetentinga įstaiga patvirtina sumas, kurios jai priklauso pagal įgyvendinimo reglamento 6 straipsnio 4 dalį.

Nustatytos kompetentingos įstaigos prašymu, kuris pateikiamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to, kai buvo nustatyti taikytini teisės aktai, laikinai įmokas gavusi įstaiga jas perveda nustatytai kompetentingai įstaigai už tą patį laikotarpį, kad būtų sureguliuota padėtis, susijusi su įmokomis, kurias juridinis ir (arba) fizinis asmuo yra jai skolingas. Laikoma, kad pervestos įmokos buvo atgaline data sumokėtos nustatytai kompetentingai įstaigai.

Jei laikinai mokėtų įmokų suma viršija sumą, kurią juridinis ir (arba) fizinis asmuo yra skolingas nustatytai kompetentingai įstaigai, laikinai įmokas gavusi įstaiga juridiniam ir (arba) fiziniam asmeniui kompensuoja permokėtą sumą.

*74 straipsnis***Su kompensacijomis susijusios išlaidos**

Skolos atgavimo atliekant įgyvendinimo reglamento 72 ir 73 straipsniuose numatytą kompensacijos procedūrą, išlaidos neapmokamos.

3 skirsnis**Pretenzijų patenkinimas***75 straipsnis***Sąvokų apibrėžtys ir bendrosios nuostatos**

1. Šiame skirsnyje:

- *pretenzija* – visos pretenzijos, susijusios su įmokomis arba sumokėtomis ar suteiktomis nepriklausančiomis išmokomis, įskaitant delspinigius, baudas, administracines sankcijas ir visus kitus privalomuosius mokėjimus bei su pretenzija susijusias išlaidas, pagal pretenziją pareiškusios valstybės narės teisės aktus,
- *prašančioji šalis* – kiekvienos valstybės narės įstaiga, kuri pateikia prašymą dėl informacijos, pranešimo ar atgavimo, susijusių su pirmiau apibūdinta pretenzija,
- *prašomoji šalis* – kiekvienos valstybės narės įstaiga, kuriai gali būti pateiktas prašymas dėl informacijos, pranešimo ar atgavimo.

2. Valstybių narių prašymai ir susiję pranešimai paprastai pateikiami per paskirtąsias įstaigas.

▼B

3. Praktinių įgyvendinimo priemonių, įskaitant tas, kurios susijusios su įgyvendinimo reglamento 4 straipsniu, ir su sumų, dėl kurių atgavimo gali būti paduotas prašymas, mažiausio dydžio nustatymu, imasi Administracinė komisija.

*76 straipsnis***Prašymai suteikti informaciją**

1. Prašančiosios šalies prašymu prašomoji šalis suteikia visą informaciją, kuri galėtų būti naudinga prašančiajai šaliai jos pretenzijai patenkinti.

Norėdama gauti šią informaciją, prašomoji šalis pasinaudoja įgaliojimais, numatytais įstatymuose ir kituose teisės aktuose, taikomuose panašioms pretenzijoms, pareikštoms jos pačios valstybėje narėje, patenkinti.

2. Prašyme suteikti informaciją nurodoma atitinkamo juridinio ar fizinio asmens, apie kurį prašoma suteikti informaciją, vardas ir pavardė arba pavadinimas, naujausias žinomas adresas ir visa kita su jo tapatybe susijusi informacija bei pretenzijos, dėl kurios pateiktas prašymas, pobūdis ir suma.

3. Prašomoji šalis neprivalo suteikti informacijos:

a) kurios ji negalėtų gauti, kad būtų patenkintos jos pačios valstybėje narėje pareikštos panašios pretenzijos;

b) kuri atskleistų komercines, gamybines arba profesines paslaptis; arba

c) kurios atskleidimas galėtų kelti pavojų valstybės narės saugumui arba prieštarautų jos viešajai tvarkai.

4. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie prašymo suteikti informaciją atmetimo priežastis.

*77 straipsnis***Pranešimas**

1. Prašančiosios šalies prašymu prašomoji šalis, laikydamosi jos pačios valstybėje narėje galiojančių teisės aktų dėl pranešimo apie panašius dokumentus ar sprendimus, praneša adresatui apie visus dokumentus ir sprendimus, įskaitant teismo pobūdžio dokumentus ir sprendimus, priimtus prašančiosios šalies valstybėje narėje bei susijusius su pretenzija ir (arba) jos patenkinimu.

2. Prašyme pateikti pranešimą nurodomas atitinkamo adresato vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir visa kita su jo tapatybe susijusi informacija, kurią prašančioji šalis paprastai gali gauti apie atitinkamą adresatą, dokumento ar sprendimo, apie kurį turi būti pranešta, pobūdis bei dalykas, ir pririnkus skolininko vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir kita su jo tapatybe susijusi informacija bei pretenzija, su kuria dokumentas ar sprendimas yra susijęs, bei visa kita naudinga informacija.

▼B

3. Prašomoji šalis nedelsdama informuoja prašančiąją šalį apie veiksmus, kurių ji ėmėsi jos prašymui pateikti pranešimą patenkinti, ir visų pirma nurodo datą, kada dokumentas arba sprendimas buvo išsiųstas adresatui.

*78 straipsnis***Prašymas patenkinti pretenziją**

1. Prie prašymo patenkinti pretenziją, kurią prašančioji šalis pateikia prašomajai šaliai, pridedamas prašančiosios šalies valstybėje narėje išduotas oficialus dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo arba šio dokumento patvirtinta kopija ir atitinkamais atvejais pretenzijai patenkinti reikalingų kitų dokumentų originalai arba patvirtintos kopijos.

2. Prašančioji šalis gali pateikti prašymą patenkinti pretenziją tik tais atvejais, jei:

- a) pretenzija ir (arba) dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo nėra užginčijami jos pačios valstybėje narėje, išskyrus tuos atvejus, kai taikoma įgyvendinimo reglamento 81 straipsnio 2 dalies antra pastraipa;
- b) ji savo pačios valstybėje narėje taikė atitinkamas pretenzijų tenkinimo procedūras, nustatytas remiantis 1 dalyje nurodytu dokumentu, ir dėl taikomų priemonių bus sumokėta ne visa pretenzijos suma;
- c) pagal jos taikomus teisės aktus ieškinio senaties terminas dar nėra pasibaigęs.

3. Prašyme patenkinti pretenziją nurodoma:

- a) atitinkamo juridinio ar fizinio asmens ir (arba) jo turtą valdančios trečiosios šalies vardas ir pavardė arba pavadinimas, adresas ir visa kita su tapatybe susijusi informacija;
- b) prašančiosios šalies pavadinimas, adresas ir visa kita su jos tapatybe susijusi informacija;
- c) dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo, išduotas prašančiosios šalies valstybėje narėje;
- d) pretenzijos pobūdis ir suma, įskaitant pagrindinę sumą, delspinigius, baudas, administracines sankcijas ir visus kitus privalomuosius mokėjimus bei patirtinas išlaidas, nurodytas prašančiosios ir prašomosios šalių valstybių narių valiutomis;
- e) data, kada prašančioji šalis ir (arba) prašomoji šalis praneša adresatui apie dokumentą;
- f) data, nuo kurios, ir laikotarpis, per kurį pagal prašančiosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus galima pradėti pretenzijos patenkinimą;
- g) visa kita naudinga informacija.

▼B

4. Be to, prašyme patenkinti pretenziją prašančioji šalis patvirtina, kad yra įvykdytos 2 dalyje nustatytos sąlygos.

5. Prašančioji šalis nedelsiant perduoda prašomajai šaliai bet kurią susijusią informaciją apie klausimą, dėl kurio buvo pateiktas prašymas patenkinti pretenziją.

*79 straipsnis***Dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo**

1. Pagal pagrindinio reglamento 84 straipsnio 2 dalį dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo pripažįstamas tiesiogiai ir automatiškai laikomas dokumentu dėl prašomosios šalies valstybės narės pretenzijos patenkinimo užtikrinimo.

2. Nepaisant 1 dalies, atitinkamais atvejais pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančias nuostatas dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo gali būti priimtas ar pripažintas kaip dokumentas, kuriuo leidžiama patenkinti pretenziją tos valstybės narės teritorijoje, arba papildytas arba pakeistas tokiu dokumentu.

Išskyrus tuos atvejus, kai taikoma šios dalies trečia pastraipa, valstybės narės per tris mėnesius nuo prašymo patenkinti pretenziją gavimo dienos stengiasi priimti, pripažinti, papildyti arba pakeisti minėtą dokumentą. Valstybės narės negali atsisakyti atlikti šiuos veiksmus, jeigu dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo yra tinkamai parengtas. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie priežastis, dėl kurių nesilaikoma trijų mėnesių termino.

Jei dėl kurio nors iš šių veiksmų kiltų ginčas dėl pretenzijos ir (arba) prašančiosios šalies išduoto dokumento dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo, taikomas įgyvendinimo reglamento 81 straipsnis.

*80 straipsnis***Susitarimai dėl mokėjimo ir terminai**

1. Pretenzijos patenkinamos prašomosios šalies valstybės narės valiuta. Visą pretenzijos sumą, kurią atgauna prašomoji šalis, ji perveda prašančiajai šaliai.

2. Jei tai leidžiama pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, prašomoji šalis, pasikonsultavusi su prašančiąja šalimi, gali duoti skolininkui laiko skolai gražinti arba leisti gražinti skolą dalimis. Be to, prašomoji šalis perveda prašančiajai šaliai visus delspinigius, gautus už skirtą papildomą laiką.

▼B

Nuo tos dienos, kai dokumentas dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo tiesiogiai pripažįstamas pagal įgyvendinimo reglamento 79 straipsnio 1 dalį, arba priimamas, pripažįstamas, papildomas arba pakeičiamas pagal įgyvendinimo reglamento 79 straipsnio 2 dalį, pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus už pavėluotą mokėjimą imami delspinigiai, kurie taip pat pervedami prašančiajai šaliai.

*81 straipsnis***Ginčas ar dokumento dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo užginčijimas ir ginčas dėl vykdomųjų priemonių**

1. Jeigu vykstant pretenzijos patenkinimo procedūrai suinteresuotoji šalis užginčija pretenziją ir (arba) prašančiosios šalies valstybėje narėje išduotą dokumentą dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo, ši suinteresuotoji šalis pateikia ieškinį prašančiosios šalies valstybės narės atitinkamoms institucijoms pagal toje valstybėje narėje galiojančius įstatymus. Prašančioji šalis apie šį ieškinį nedelsdama praneša prašomajai šaliai. Suinteresuotoji šalis taip pat gali apie ieškinį informuoti prašomąją šalį.

2. Kai prašomoji šalis iš prašančiosios šalies arba iš suinteresuotosios šalies gauna 1 dalyje nurodytą pranešimą ar informaciją, ji sustabdo pretenzijos patenkinimo procedūrą, kol bus priimtas atitinkamos institucijos sprendimas dėl šio klausimo, išskyrus atvejus, kai prašančioji šalis, remdamasi šios dalies antra pastraipa, paprašo to nedaryti. Jei prašomoji šalis mano, kad tai būtina, nepažeisdama įgyvendinimo reglamento 84 straipsnio, ji gali imtis atsargumo priemonių, garantuojančių pretenzijos patenkinimą, jei tokios priemonės yra leistinos panašioms pretenzijoms patenkinti pagal jos pačios valstybės narės galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

Nepaisant pirmos pastraipos, prašančioji šalis, laikydamosi jos pačios valstybėje narėje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, gali prašyti, kad prašomoji šalis patenkintų užginčytą pretenziją, jei tai leidžiama pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus. Jei ginčas išsprendžiamas skolininko naudai, prašančioji šalis privalo kompensuoti visas pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius teisės aktus atgautas sumas ir sumokėti visas mokėtinas kompensacijas.

3. Jeigu užginčijamos vykdomosios priemonės, kurių buvo imtasi prašomosios šalies valstybėje narėje, ieškinyje pateikiamas šios šalies valstybės narės atitinkamai institucijai pagal šioje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

▼B

4. Jeigu atitinkama institucija, kuriai pagal 1 dalį pateikiamas ieškinys, yra teismas arba administracinis teismas, šio teismo sprendimas, tiek, kiek jis palankus prašančiajai šaliai, ir tiek, kiek juo leidžiama patenkinti pretenziją prašančiosios šalies valstybėje narėje, laikomas „dokumentu dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo“, kaip apibrėžta įgyvendinimo reglamento 78 ir 79 straipsniuose, ir remiantis tuo sprendimu pretenzija yra patenkinama.

*82 straipsnis***Paramai taikomi apribojimai**

1. Prašomoji šalis neprivalo:
 - a) suteikti paramą, numatytą įgyvendinimo reglamento 78–81 straipsniuose, jeigu dėl skolininko padėties pretenzijos patenkinimas galėtų sukelti didelių ekonominių arba socialinių sunkumų prašomosios šalies valstybėje narėje, jei tokios priemonės yra leistinos panašioms pretenzijoms šalies viduje patenkinti pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus;
 - b) suteikti paramą, numatytą įgyvendinimo reglamento 76–81 straipsniuose, jeigu pirminis prašymas, pateiktas pagal įgyvendinimo reglamento 76–78 straipsnius, yra susijęs su senesnėmis nei penkerių metų pretenzijomis, skaičiuojant nuo dokumento dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo pateikimo pagal prašančiosios šalies valstybėje narėje prašymo pateikimo dieną galiojusius įstatymus bei kitus teisės aktus momento. Tačiau tais atvejais, kai pretenzija arba dokumentas yra užginčijami, šio termino pradžia laikomas tas momentas, kai prašančiosios šalies valstybė narė nustato, kad pretenzija arba vykdomasis raštas dėl pretenzijos patenkinimo nebegali būti užginčyti.
2. Prašomoji šalis informuoja prašančiąją šalį apie prašymo suteikti paramą atmetimo priežastis.

*83 straipsnis***Ieškinio senaties terminai**

1. Klausimus dėl ieškinio senaties terminų reglamentuoja:
 - a) prašančiosios šalies valstybėje narėje galiojantys įstatymai tiek, kiek jie yra susiję su pretenzija ir (arba) dokumentu dėl pretenzijos patenkinimo užtikrinimo; ir
 - b) prašomosios šalies valstybėje narėje galiojantys įstatymai tiek, kiek jie yra susiję su vykdomosiomis priemonėmis prašomojoje valstybėje narėje.

Ieškinio senaties terminai pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus pradedami skaičiuoti nuo tiesioginio pripažinimo dienos arba nuo priėmimo, pripažinimo, papildymo ar pakeitimo pagal įgyvendinimo reglamento 79 straipsnį dienos.

▼B

2. Jeigu veiksmai, kurių imasi prašomoji šalis, vykdydama prašymą suteikti paramą pretenzijoms patenkinti, būtų atlikti prašančiosios šalies ir jeigu pagal prašančiosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus dėl tokių veiksmų būtų sustabdytas arba nutrauktas ieškinio senaties terminas, laikoma, kad šie veiksmai tiek, kiek jie susiję su tokiomis pasekmėmis, buvo atlikti pastarojoje valstybėje.

*84 straipsnis***Atsargumo priemonės**

Prašančiosios šalies pagrįstu prašymu prašomoji šalis imasi atsargumo priemonių pretenzijos patenkinimui užtikrinti tiek, kiek tai leidžiama pagal prašomosios šalies valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

Igyvendinant pirmą pastraipą, įgyvendinimo reglamento 78, 79, 81 ir 82 straipsnių nuostatos ir juose nustatytos procedūros taikomi *mutatis mutandis*.

*85 straipsnis***Pretenzijų tenkinimo išlaidos**

1. Prašomoji šalis pagal prašomosios šalies valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus panašioms pretenzijoms, pareikalauja, kad atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo apmokėtų visas su pretenzijos patenkinimu susijusias išlaidas, kurių ji turėjo, o gautas lėšas pasilieka.

2. Pagal šį skirsnį teikiama savitarpio parama paprastai yra nemokama. Jei dėl pretenzijos patenkinimo kyla tam tikrų problemų arba susidaro ypač daug išlaidų, prašančioji ir prašomoji šalys gali susitarti dėl tokių atvejais taikomos konkrečios kompensavimo tvarkos.

3. Prašančiosios šalies valstybė narė privalo atlyginti visas prašomosios šalies valstybės narės išlaidas ar nuostolius, kurių ji turėjo dėl ieškinių, kurie buvo pripažinti nepagrįstais dėl pretenzijos turinio arba atitinkamos prašančiosios šalies išduoto dokumento galiojimo.

*86 straipsnis***Nuostata dėl peržiūros**

1. Ne vėliau kaip ketvirtaisiais pilnais kalendoriniais metais nuo įgyvendinimo reglamento taikymo dienos Administracinė komisija pateikia lyginamąją ataskaitą apie įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 2, 5 ir 6 dalyje nustatytus laikotarpius.

Remdamasi ta ataskaita Europos Komisija reikiamais atvejais gali pateikti pasiūlymus peržiūrėti tuos laikotarpius, siekdama juos iš esmės sumažinti.

2. Ne vėliau kaip iki 1 dalyje nurodytos datos Administracinė komisija taip pat įvertina 13 straipsnyje nustatytas laikotarpių perskaičiavimo taisykles siekiant, jei įmanoma, tas taisykles supaprastinti.

▼B

3. Ne vėliau kaip 2015 m. gegužės 1 d. Administracinė komisija pateikia specialią ataskaitą dėl įgyvendinimo reglamento IV antraštinės dalies I ir III skyrių taikymo, visų pirma dėl įgyvendinimo reglamento 67 straipsnio 2, 5 ir 6 dalyse nurodytų procedūrų ir terminų bei dėl įgyvendinimo reglamento 75–85 straipsniuose nurodytų pretenzijų patenkinimo procedūrų taikymo.

Atsižvelgdama į šią ataskaitą Europos Komisija prireikus gali pateikti reikiamus pasiūlymus dėl šių procedūrų tobulinimo siekiant padaryti jas veiksmingesnes ir geriau suderintas.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*87 straipsnis***Sveikatos patikrinimas ir administraciniai patikrinimai**

1. Nepažeidžiant kitų nuostatų, jei išmokų gavėjas ar pareiškėjas, norintis jas gauti, arba jo šeimos narys būna arba gyvena valstybės narės, kuri nėra už skolos sumokėjimą atsakingos įstaigos valstybė narė, teritorijoje, šios įstaigos prašymu sveikatos patikrinimą atlieka gavėjo buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga pagal tos įstaigos taikomuose teisės aktuose nustatytą tvarką.

Už skolos sumokėjimą atsakinga įstaiga praneša buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaigai apie tai, kokių specialių reikalavimų prireikus turi būti laikomasi, ir apie tai, kokie punktai turi būti įtraukti į sveikatos patikrinimą.

2. Buvimo vietos arba gyvenamosios vietos valstybės narės įstaiga pateikia ataskaitą sveikatos patikrinimo paprašiusiai už skolos sumokėjimą atsakingai įstaigai. Šiai įstaigai buvimo vietos arba gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigos atlikto patikrinimo rezultatai yra privalomi.

Už skolos sumokėjimą atsakinga įstaiga pasilieka teisę pasirinkti gydytoją, kuris patikrintų išmokų gavėjo sveikatą. Tačiau išmokų gavėjo gali būti paprašyta sugrįžti į už skolos sumokėjimą atsakingos įstaigos valstybę narę tik su sąlyga, kad jis gali vykti nepakenkdamas savo sveikatai, o už skolos sumokėjimą atsakinga įstaiga apmokės kelionės ir apgyvendinimo išlaidas.

3. Jei išmokų gavėjas ar pareiškėjas, norintis jas gauti, arba jo šeimos narys būna arba gyvena valstybės narės, kuri nėra už skolos sumokėjimą atsakingos įstaigos valstybė narė, teritorijoje, už skolos sumokėjimą atsakingos įstaigos prašymu administracinius patikrinimus atlieka išmokų gavėjo buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga.

Šiuo atveju taip pat taikomas 2 dalis.

4. 2 ir 3 dalys taip pat taikomos siekiant nustatyti ar patikrinti ilgalaikės priežiūros išmokų, nurodytų pagrindinio reglamento 34 straipsnyje, gavėjo ar pareiškėjo jas gauti priklausomybės būklę.

5. Dviejų arba daugiau valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos arba kompetentingos įstaigos gali susitarti dėl konkrečių nuostatų ir tvarkos, skirtų visapusiškai ar iš dalies pagerinti išmokų gavėjų ar pareiškėjų, norinčių jas gauti, pasirengimą darbo rinkai ir jų dalyvavimą visose sistemose ar programose, kurias tam tikslui yra įdiegusi buvimo vietos ar gyvenamosios vietos valstybė narė.

▼B

6. Išimties tvarka netaikant pagrindinio reglamento 76 straipsnio 2 dalyje nustatyto nemokamo abipusio administracinio bendradarbiavimo principo, faktines išlaidas, susijusias su 1–5 dalyse nurodytais patikrinimais, įstaigai, kurios buvo paprašyta juos atlikti, apmoka už skolos sumokėjimą atsakinga įstaiga, paprašiusi juos atlikti.

*88 straipsnis***Pranešimai**

1. Valstybės narės praneša Europos Komisijai pagrindinio reglamento 1 straipsnio m, q ir r punktuose ir įgyvendinimo reglamento 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose apibrėžtų ir pagal įgyvendinimo reglamentą paskirtų įstaigų duomenis.

2. 1 dalyje nurodytoms įstaigoms suteikiama elektroninė tapatybė – joms suteikiamas identifikacijos kodas ir elektroninis adresas.

3. Administracinė komisija nustato 1 dalyje nurodytų duomenų struktūrą, turinį ir jiems taikomą išsamią tvarką, įskaitant bendrą formą ir modelį.

4. Įgyvendinimo reglamento 4 priede nurodoma visuomenei prieinama duomenų bazė, kurioje kaupiama 1 dalyje nurodyta informacija. Duomenų bazę sukuria ir tvarko Europos Komisija. Tačiau valstybės narės atsako už jų nacionalinės kontaktinės informacijos įvedimą į šią duomenų bazę. Be to, valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalį reikalaujama nacionalinė kontaktinė informacija būtų tiksliai įvedama.

5. Valstybės narės atsako už 1 dalyje nurodytos informacijos atnaujinimą.

*89 straipsnis***Informacija**

1. Administracinė komisija parengia informaciją, būtiną užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys susipažintų su savo teisėmis ir administraciniais formalumais, būtinais norint įtvirtinti šias teises. Kai įmanoma, ši informacija platinama elektroninėmis priemonėmis, ją pateikiant visuomenei prieinamose interneto svetainėse. Administracinė komisija užtikrina, kad informacija būtų nuolat atnaujinama, ir stebi paslaugų, teikiamų klientams, kokybę.

2. Pagrindinio reglamento 75 straipsnyje nurodytas Patariamasis komitetas gali teikti nuomones ir rekomendacijas dėl informacijos ir jos sklaidimo tobulinimo.

3. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad jų įstaigos būtų informuotos ir taikytų visas Bendrijos teises ir kitas nuostatas, įskaitant Administracinės komisijos sprendimus, tose srityse, kurioms taikomas pagrindinis reglamentas ir įgyvendinimo reglamentas, laikantis šiuose reglamentuose nustatytų sąlygų.

▼B*90 straipsnis***Valiutos konvertavimas**

Taikant pagrindinį reglamentą ir įgyvendinimo reglamentą, dviejų valiutų keitimo kursu laikomas Europos centrinio banko paskelbtas valiutų perskaičiavimo kursas. Administracinė komisija nustato datą, į kurią atsižvelgiant nustatomas keitimo kursas.

*91 straipsnis***Statistiniai duomenys**

Kompetentingos institucijos renka statistinius duomenis apie pagrindinio reglamento ir įgyvendinimo reglamento taikymą bei juos perduoda Administracinės komisijos sekretoriatui. Šie duomenys renkami ir tvarkomi pagal Administracinės komisijos parengtą planą ir jos nustatytu būdu. Europos Komisija atsako už šios informacija skleidimą.

*92 straipsnis***Priedų keitimas**

Administracinės komisijos prašymu, Komisijos reglamentu gali būti iš dalies pakeisti įgyvendinimo reglamento 1, 2, 3, 4 ir 5 priedai bei pagrindinio reglamento VI, VII, VIII ir IX priedai.

*93 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio nuostatos**

Pagrindinio reglamento 87 straipsnis taikomas atvejams, kuriems taikomas įgyvendinimo reglamentas.

*94 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio nuostatos, susijusios su pensijomis**

1. Jeigu draudiminis įvykis įvyksta prieš įgyvendinimo reglamento įsigaliojimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje, o prašymas skirti pensiją nebuvo patenkintas iki tos datos, išmoka, kuri turi būti skiriama dėl to draudiminio įvykio, skiriama dviem būdais:

- a) už laikotarpį iki įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje pagal Reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 arba pagal galiojančius atitinkamų valstybių narių susitarimus;
- b) už laikotarpį nuo įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje pagal pagrindinį reglamentą.

Tačiau jeigu išmokos dydis, apskaičiuotas pagal a punkte nurodytas nuostatas, yra didesnis nei apskaičiuotasis pagal b punkte nurodytas nuostatas, atitinkamas asmuo tebeturi teisę gauti pagal a punkte nurodytas nuostatas apskaičiuotą išmoką.

▼B

2. Pateikus prašymą valstybės narės įstaigai skirti neįgalumo, senatvės išmokas ar išmokas asmenims, netekusiems maitintojo, nuo įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo atitinkamoje valstybėje narėje automatiškai pagal pagrindinį reglamentą perskaičiuojamos tos išmokos, kurios iki tos dienos jau buvo paskirtos vienos ar kelių kitų valstybių narių įstaigų ar įstaigos už tą patį draudiminį įvykį; dėl tokio perskaičiavimo negali būti sumažintas paskirtos išmokos dydis.

*95 straipsnis***Pereinamasis laikotarpis, skirtas pasikeisti elektroniais duomenimis**

1. Visos valstybės narės gali pasinaudoti pereinamuoju laikotarpiu dėl informacijos pasikeitimo elektroninėmis priemonėmis, kaip numatyta įgyvendinimo reglamento 4 straipsnio 2 dalyje.

Šie pereinamieji laikotarpiai negali būti ilgesni kaip 24 mėnesiai nuo įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo datos.

Tačiau, jeigu reikiama Bendrijos infrastruktūra (Elektroniniai socialinės apsaugos informacijos mainai (EESSI)) parengiama daug vėliau, nei įsigalioja įgyvendinimo reglamentas, Administracinė komisija gali susitarti dėl atitinkamo šių laikotarpių pratęsimo.

2. Kiekvieno reikalingo pereinamojo laikotarpio, kaip nurodyta 1 dalyje, praktines sąlygas nustato Administracinė komisija siekdama užtikrinti apsikeitimą duomenimis, būtiną taikant pagrindinį reglamentą ir įgyvendinimo reglamentą.

*96 straipsnis***Panaikinimas**

1. Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 panaikinamas nuo 2010 m. gegužės 1 d..

Tačiau Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 lieka galioti ir turi teisinę galią taikant:

- a) 2003 m. gegužės 14 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 859/2003, išplečiantį Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės ⁽¹⁾, tol, kol tas reglamentas nebus panaikintas arba iš dalies pakeistas;
- b) 1985 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1661/85, nustatantį Bendrijos taisyklių dėl darbuotojų migrantų socialinės apsaugos technines adaptacijas Grenlandijai ⁽²⁾, kol tas reglamentas bus panaikintas arba iš dalies pakeistas;

⁽¹⁾ OL L 124, 2003 5 20, p. 1.

⁽²⁾ OL L 160, 1985 6 20, p. 7.

▼B

c) Europos ekonominės erdvės susitarimą⁽¹⁾ ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo⁽²⁾ bei kitus susitarimus, kuriuose yra nuoroda į Reglamentą (EEB) Nr. 574/72, tol, kol tie susitarimai nebus iš dalies pakeisti atsižvelgiant į įgyvendinimo reglamentą.

2. 1998 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvoje 98/49/EB dėl pagal darbo sutartį dirbančių asmenų ir savarankiškai dirbančių asmenų, judančių Bendrijoje, teisių į papildomą pensiją išsaugojimo⁽³⁾ ir apskritai visuose kituose Bendrijos teisės aktuose pateiktos nuorodos į Reglamentą (EEB) Nr. 574/72 laikomos nuorodomis į įgyvendinimo reglamentą.

*97 straipsnis***Paskelbimas ir įsigaliojimas**

Šis reglamentas paskelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Jis įsigalioja 2010 m. gegužės 1 d..

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ OL L 1, 1994 1 3, p. 1.

⁽²⁾ OL L 114, 2002 4 30, p. 6.

⁽³⁾ OL L 209, 1998 7 25, p. 46.

▼B*I PRIEDAS***Tebegaliojančios dvišalių susitarimų įgyvendinimo nuostatos ir nauji dvišaliai įgyvendinimo susitarimai**

(nurodyti įgyvendinimo reglamento 8 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje)

BELGIJA–DANIJA

2006 m. gegužės 8 d. ir birželio 21 d. Pasikeitimas laiškais dėl Susitarimo dėl išmokų, mokamų Belgijoje apdrausto pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančio asmens šeimos nariams, jei šeimos nariai gyvena Danijoje, bei Belgijoje apdraustiems pensininkams ir (arba) jų šeimos nariams, kurie gyvena Danijoje, faktinės sumos kompensavimo

BELGIJA–VOKIETIJA

1969 m. sausio 29 d. Susitarimas dėl socialinio draudimo įmokų surinkimo ir išieškojimo

▼M6**▼B****BELGIJA–ISPANIJA**

1999 m. gegužės 25 d. Susitarimas dėl išmokų natūra kompensavimo vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatomis

BELGIJA–PRANCŪZIJA

- a) 1984 m. liepos 4 d. Susitarimas dėl pasienio darbuotojų, gyvenančių vienoje šalyje, o dirbančių – kitoje, sveikatos patikrinimų
- b) 1976 m. gegužės 14 d. Susitarimas dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas, priimtas vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalimi
- c) 1977 m. spalio 3 d. Susitarimas, įgyvendinantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 92 straipsnį (socialinio draudimo įmokų išieškojimas)
- d) 1979 m. birželio 29 d. Susitarimas dėl abipusio atsisakymo reikalauti kompensavimo, numatyto Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 70 straipsnio 3 dalyje (bedarbio išmokos išlaidos)
- e) 1979 m. kovo 6 d. Administracinis susitarimas dėl 1978 m. spalio 12 d. Belgijos ir Prancūzijos papildomos konvencijos dėl socialinės apsaugos nuostatų, susijusių su savarankiškai dirbančiais asmenimis, įgyvendinimo tvarkos
- f) 1994 m. lapkričio 21 d. ir 1995 m. vasario 8 d. Pasikeitimas laiškais dėl atsiskaitymų, susijusių su abipusiais reikalavimais pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93, 94, 95 ir 96 straipsnius, tvarkos

BELGIJA–ITALIJA

- a) 1974 m. sausio 12 d. Susitarimas, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalis
- b) 1979 m. spalio 31 d. Susitarimas, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EEB) Nr. 574/72 18 straipsnio 9 dalis

▼B

- c) 1991 m. gruodžio 10 d. ir 1992 m. vasario 10 d. Pasikeitimas laiškais dėl abipusių reikalavimų pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93 straipsnį kompensavimo
- d) 2003 m. lapkričio 21 d. Susitarimas dėl atsiskaitymų, susijusių su abipusiais reikalavimais pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72 94 ir 95 straipsnius, sąlygų

BELGIJA–LIUKSEMBURGAS

- a) 1961 m. sausio 28 d. Susitarimas dėl socialinio draudimo įmokų išieškojimo
- b) 1976 m. balandžio 16 d. Susitarimas dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas, kaip numatyta Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalyje

BELGIJA–NYDERLANDAI

▼M1**▼B**

- b) 2006 m. kovo 13 d. Susitarimas dėl sveikatos priežiūros draudimo
- c) 1982 m. rugpjūčio 12 d. Susitarimas dėl ligos, motinystės ir neįgalumo draudimo

BELGIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

- a) 1976 m. gegužės 4 d. ir birželio 14 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)
- b) 1977 m. sausio 18 d. ir kovo 14 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies (kompensavimo arba atsisakymo reikalauti kompensuoti išmokų natūra, suteiktų laikantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 II antraštinės dalies 1 skyriaus nuostatų, išlaidas tvarka), su pakeitimais, padarytais 1982 m. gegužės 4 d. ir liepos 23 d. Pasikeitimu laiškais (susitarimas dėl išlaidų, patirtų pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 22 straipsnio 1 dalies a punktą, kompensavimo)

BULGARIJA–ČEKIJOS RESPUBLIKA

1998 m. lapkričio 25 d. Susitarimo 29 straipsnio 1 ir 3 dalys ir 1999 m. lapkričio 30 d. Administracinio susitarimo dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas 5 straipsnio 4 dalis

BULGARIJA–VOKIETIJA

Administracinio susitarimo dėl 1997 m. gruodžio 17 d. Konvencijos dėl socialinės apsaugos įgyvendinimo pensijų srityje 8–9 straipsniai

ČEKIJOS RESPUBLIKA–SLOVAKIJA

1993 m. sausio 8 d. Administracinio susitarimo dėl darbdavio buveinės ir nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymo 1992 m. spalio 29 d. Konvencijos dėl socialinės apsaugos 20 straipsnio taikymo tikslais 15 ir 16 straipsniai

DANIJA–AIRIJA

1980 m. gruodžio 22 d. ir 1981 m. vasario 11 d. Pasikeitimas laiškais dėl abipusio atsisakymo reikalauti kompensuoti draudimo išmokų natūra, kurios mokamos ligos, motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atvejais, išlaidas ir bedarbio išmokų išlaidas bei administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas (Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalis, 63 straipsnio 3 dalis ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalis)

▼ M6

▼ B**DANIJA–ISPANIJA**

2006 m. gruodžio 11 d. Susitarimas dėl išmokų, mokamų Ispanijoje apdrausto pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančio asmens šeimos nariams, jei šeimos narys gyvena Danijoje, bei Ispanijoje apdraustiems pensininkams ir (arba) jų šeimos nariams, kurie gyvena Danijoje, išankstinio mokėjimo, terminų ir faktinės sumos kompensavimo

▼ M4

▼ C1

▼ M1

▼ M4

▼ B**DANIJA–PORTUGALIJA**

1998 m. balandžio 17 d. Susitarimas dėl dalinio atsisakymo reikalauti kompensuoti draudimo išmokų natūra, kurios mokamos ligos, motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atvejais, išlaidas bei administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas

DANIJA–SUOMIJA

2003 m. rugpjūčio 18 d. Šiaurės šalių konvencijos dėl socialinės apsaugos 15 straipsnis: Susitarimas dėl abipusio atsisakymo reikalauti kompensuoti išlaidas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36, 63 ir 70 straipsnius (išmokų natūra dėl ligos ir motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išlaidos, taip pat bedarbio išmokų išlaidos) ir pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnį (administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidos)

DANIJA–ŠVEDIJA

2003 m. rugpjūčio 18 d. Šiaurės šalių konvencijos dėl socialinės apsaugos 15 straipsnis: Susitarimas dėl abipusio atsisakymo reikalauti kompensuoti išlaidas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36, 63 ir 70 straipsnius (išmokų natūra dėl ligos ir motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išlaidos, taip pat bedarbio išmokų išlaidos) ir pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnį (administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidos)

DANIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1977 m. kovo 30 d. ir balandžio 19 d. Pasikeitimas laiškais, su pakeitimais, padarytais 1989 m. lapkričio 8 d. ir 1990 m. sausio 10 d. Pasikeitimu laiškais dėl susitarimo dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti išmokų natūra bei administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas

VOKIETIJA–PRANCŪZIJA

1981 m. gegužės 26 d. Susitarimas, įgyvendinantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 92 straipsnį (socialinio draudimo įmokų surinkimas ir išieškojimas)

VOKIETIJA–ITALIJA

2000 m. balandžio 3 d. Susitarimas dėl socialinio draudimo įmokų surinkimo ir išieškojimo

▼B

VOKIETIJA–LIUKSEMBURGAS

- a) 1975 m. spalio 14 d. Susitarimai dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas, priimti vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalimi
- b) 1975 m. spalio 14 d. Susitarimas dėl socialinio draudimo įmokų surinkimo ir išieškojimo
- c) 1990 m. sausio 25 d. Susitarimas dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 20 straipsnio, 22 straipsnio 1 dalies b ir c punktų taikymo

▼MI

▼B

VOKIETIJA–AUSTRIJA

1979 m. rugpjūčio 2 d. Susitarimo dėl 1978 m. liepos 19 d. Konvencijos dėl draudimo nuo nedarbo įgyvendinimo II skirsnio 1 dalis ir III skirsnis toliau taikomi asmenims, kurie dirbo kaip pasienio darbuotojai iki 2005 m. sausio 1 d. imtinai, kurie netenka darbo iki 2011 m. sausio 1 d.

VOKIETIJA–LENKIJA

1977 m. sausio 11 d. Susitarimas dėl 1975 m. spalio 9 d. Konvencijos dėl senatvės pensijų ir išmokų dėl nelaimingų atsitikimų darbe įgyvendinimo.

ESTIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

2006 m. kovo 29 d. baigtas sudaryti Estijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalį ir 63 straipsnio 3 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal šį reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

AIRIJA–PRANCŪZIJA

1980 m. liepos 30 d. ir 1980 m. rugsėjo 26 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (abipusis išmokų natūra išlaidų kompensavimo atsisakymas) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (abipusis administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidos kompensavimo atsisakymas)

AIRIJA–LIUKSEMBURGAS

1975 m. rugsėjo 26 d. ir 1976 m. rugpjūčio 5 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsiakymas reikalauti kompensuoti išmokų natūra, mokamų pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III antraštinės dalies 1 ar 4 skyrius, išlaidas bei Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnyje nurodytų administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

AIRIJA–NYDERLANDAI

1987 m. balandžio 22 d. ir liepos 27 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71.70 straipsnio 3 dalies (atsiakymas reikalauti kompensuoti išmokų, teikiamų taikant Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 69 straipsnį, išlaidas) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsiakymas reikalauti kompensuoti Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnyje nurodytų administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

▼ B

AIRIJA–ŠVEDIJA

2000 m. lapkričio 8 d. Susitarimas dėl atsakymo reikalauti kompensuoti išmokų natūra dėl ligos, motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išlaidas bei administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas

AIRIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1975 m. liepos 9 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (nuostata dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III antraštinės dalies 1 ar 4 skyriuose numatytų išmokų natūra išlaidų kompensavimo arba atsakymo reikalauti jas kompensuoti) ir dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

▼ M4

▼ B

ISPANIJA–PRANCŪZIJA

2005 m. gegužės 17 d. Susitarimas, kuriuo nustatoma konkreti abipusių reikalavimų dėl sveikatos priežiūros išmokų kompensavimo administravimo ir su jais susijusių atsiskaitymų pagal Reglamentus (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72 tvarka

ISPANIJA–ITALIJA

1997 m. lapkričio 21 d. Susitarimas dėl naujos patobulintos ir supaprastintos sveikatos priežiūros išlaidų kompensavimo pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalį (ligos ir motinystės išmokų natūra kompensavimas) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93, 94, 95, 100 straipsnius bei 102 straipsnio 5 dalį (ligos ir motinystės išmokų natūra kompensavimas ir vėlai pareikšti reikalavimai) tvarkos

▼ M4

▼ B

ISPANIJA–PORTUGALIJA

▼ M3

▼ B

b) 2002 m. spalio 2 d. Susitarimas, kuriuo nustatomos išsamios abipusių reikalavimų dėl sveikatos priežiūros administravimo ir su jais susijusių atsiskaitymų taisyklės siekiant sudaryti palankesnes sąlygas su tokiais reikalavimais susijusiems atsiskaitymams ir juos pagreitinti

ISPANIJA–ŠVEDIJA

2004 m. gruodžio 1 d. Susitarimas dėl išmokų natūra, mokamų vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatomis, išlaidų kompensavimo

ISPANIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1999 m. birželio 18 d. Susitarimas dėl išmokų natūra, mokamų vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatomis, kompensavimo

PRANCŪZIJA–ITALIJA

a) 1991 m. gegužės 14 d. ir rugpjūčio 2 d. Pasikeitimas laiškais dėl atsiskaitymų, susijusių su abipusiais reikalavimais pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93 straipsnį, sąlygų

▼ B

- b) 1994 m. kovo 22 d. ir balandžio 15 d. papildomas Pasikeitimas laiškais dėl atsiskaitymų, susijusių su abipusiais reikalavimais pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93, 94, 95 ir 96 straipsnius, tvarkos
- c) 1997 m. balandžio 2 d. ir 1998 m. spalio 20 d. Pasikeitimas laiškais, iš dalies keičiantis a ir b punktuose minėtą Pasikeitimą laiškais dėl abipusių skolų padengimo pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93, 94, 95 ir 96 straipsnius
- d) 2000 m. birželio 28 d. Susitarimas, kuriuo atsisakoma reikalauti kompensuoti Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 1 dalyje nurodytas išlaidas, susijusias su administraciniais patikrinimais ir sveikatos patikrinimais, kuriuos buvo paprašyta atlikti pagal pirmiau minėto reglamento 51 straipsnį

PRANCŪZIJA–LIUKSEMBURGAS

▼ M4

- a) 1976 m. liepos 2 d. Susitarimas dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas, kaip numatyta 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalyje

▼ C1

- b) 1995 m. liepos 17 d. ir rugsėjo 20 d. Pasikeitimas laiškais dėl atsiskaitymų, susijusių su abipusiais reikalavimais pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 93, 95 ir 96 straipsnius, sąlygų ir 2013 m. liepos 10 d. ir rugpjūčio 30 d. Pasikeitimas laiškais

▼ B

PRANCŪZIJA–NYDERLANDAI

- a) ► **M4** 1997 m. balandžio 28 d. Susitarimas dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnį ◀

▼ M4**▼ B**

PRANCŪZIJA–PORTUGALIJA

1999 m. balandžio 28 d. Susitarimas, kuriuo nustatomos išsamios taisyklės, reglamentuojančios abipusių reikalavimų kompensuoti medicininį gydymą administravimą ir su jais susijusius atsiskaitymus pagal Reglamentus (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72

PRANCŪZIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

- a) 1997 m. kovo 25 d. ir balandžio 28 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)
- b) 1998 m. gruodžio 8 d. Susitarimas dėl išmokų natūra kompensavimo pagal Reglamentus (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72 sumos dydžio nustatymo konkrečių būdų

ITALIJA–LIUKSEMBURGAS

1955 m. sausio 19 d. Administracinio susitarimo dėl Bendrosios konvencijos dėl socialinės apsaugos (žemės ūkio darbuotojų sveikatos draudimas) 4 straipsnio 5 ir 6 dalys

▼ M4
_____**▼ B**

ITALIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

2005 m. gruodžio 15 d. pasirašytas Italijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalį ir 63 straipsnio 3 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal šį reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2005 m. sausio 1 d.

LIUKSEMBURGAS–NYDERLANDAI

1976 m. lapkričio 1 d. Susitarimas dėl atsisakymo reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas, patvirtinto pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalį

LIUKSEMBURGAS–ŠVEDIJA

1996 m. lapkričio 27 d. Susitarimas dėl išlaidų socialinės apsaugos srityje kompensavimo

LIUKSEMBURGAS–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1975 m. gruodžio 18 d. ir 1976 m. sausio 20 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti išlaidas, susijusias administraciniais patikrinimais ir sveikatos patikrinimais, kaip numatyta Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnyje)

VENGRIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

2005 m. lapkričio 1 d. baigtas sudaryti Vengrijos Respublikos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 883/2004 35 straipsnio 3 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal šį reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

MALTA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

2007 m. sausio 17 d. baigtas sudaryti Maltos ir Jungtinės Karalystės Kompetentingų institucijų susitarimas pagal Reglamento (EEB) Nr. 883/2004 35 straipsnio 3 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį, kuriuo nustatomi kitokie pagal tą reglamentą abiejų valstybių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai, taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

▼ M1
_____**▼ B**

NYDERLANDAI–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

▼ M4

1956 m. birželio 12 d. Administracinio susitarimo dėl 1954 m. rugpjūčio 11 d. Konvencijos įgyvendinimo 3 straipsnio antras sakinyš.

▼ B

PORTUGALIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

2004 m. birželio 8 d. Susitarimas, kuriuo nustatomi kiti abiejų šalių mokamų išmokų natūra išlaidų kompensavimo būdai nuo 2003 m. sausio 1 d.

▼B

SUOMIJA–ŠVEDIJA

2003 m. rugpjūčio 18 d. Šiaurės šalių konvencijos dėl socialinės apsaugos 15 straipsnis: Susitarimas dėl abipusio atsisakymo reikalauti kompensuoti išlaidas pagal pagrindinio reglamento 36, 63 ir 70 straipsnius (išmokų natūra dėl ligos ir motinystės, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išlaidos, taip pat bedarbio išmokų išlaidos) ir pagal Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnį (administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidos)

SUOMIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1995 m. birželio 1 ir 20 d. Pasikeitimas laiškais dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (kompensavimas arba atsisakymas reikalauti kompensuoti išmokų natūra išlaidas) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

ŠVEDIJA–JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1997 m. balandžio 15 d. Susitarimas dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 36 straipsnio 3 dalies ir 63 straipsnio 3 dalies (išmokų natūra išlaidų kompensavimas arba atsisakymas reikalauti jas kompensuoti) ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 105 straipsnio 2 dalies (atsisakymas reikalauti kompensuoti administracinių patikrinimų ir sveikatos patikrinimų išlaidas)

2 PRIEDAS

Valstybės tarnautojams taikomos specialios sistemos

(nurodytos įgyvendinimo reglamento ► **MI** 32 straipsnio 2 dalyje ir 41 straipsnio 1 dalyje ◀)

- A. Specialios sistemos, skirtos valstybės tarnautojams, kuriems netaikomas Reglamento (EB) Nr. 883/2004 III antraštinės dalies 1 skyrius dėl išmokų natūra

Vokietija

Speciali ligos draudimo sistema, skirta valstybės tarnautojams

- B. Specialios sistemos, skirtos valstybės tarnautojams, kuriems netaikomas Reglamento (EB) Nr. 883/2004 III antraštinės dalies I skyrius dėl išmokų natūra, išskyrus 19 straipsnio, 27 straipsnio 1 dalies ir 35 straipsnio nuostatas

Ispanija

Speciali socialinės apsaugos sistema, skirta valstybės tarnautojams

Speciali socialinės apsaugos sistema, skirta ginkluotųjų pajėgų pareigūnams

Speciali socialinės apsaugos sistema, skirta teismų pareigūnams ir administraciniam personalui

- C. Specialios sistemos, skirtos valstybės tarnautojams, kuriems netaikomas Reglamento (EB) Nr. 883/2004 III antraštinės dalies II skyrius dėl išmokų natūra

Vokietija

Speciali draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sistema, skirta valstybės tarnautojams

▼ B

3 PRIEDAS

Valstybės narės, reikalaujančios kompensuoti išmokų natūra išlaidas
remiantis fiksuotais dydžiais

(nurodytos įgyvendinimo reglamento 63 straipsnio 1 dalyje)

AIRIJA

ISPANIJA

▼ M3

KIPRAS

▼ M6

▼ B

PORTUGALIJA

▼ M6

▼ B

ŠVEDIJA

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

4 PRIEDAS

Igyvendinimo reglamento 88 straipsnio 4 dalyje nurodytos duomenų bazės elementai

1. *Duomenų bazės turinys*

Atitinkamų tarnybų elektroniniame kataloge (URL) nurodoma:

- a) įstaigų pavadinimai – valstybės narės valstybine (-ėmis) kalba (-omis) ir anglų k.;
- b) identifikacijos kodas ir EESSI elektroninis adresas;
- c) jų funkcijos pagal pagrindinio reglamento 1 straipsnio m, q ir r punktus bei pagal įgyvendinimo reglamento 1 straipsnio a ir b punktus;
- d) jų įgaliojimai, susiję su įvairios rizikos rūšimis, išmokų rūšimis, sistemomis ir geografinė aprėptimi;
- e) informacija apie tai, kurią pagrindinio reglamento dalį jos taiko;
- f) šie kontaktiniai duomenys: pašto adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas ir atitinkamas URL adresas;
- g) kita informacija, būtina taikant pagrindinį reglamentą ar įgyvendinimo reglamentą.

2. *Duomenų bazės administravimas*

- a) Elektroninis katalogas tvarkomas EESSI Europos Komisijos lygiu.
- b) Valstybės narės yra atsakingos už būtinos informacijos apie įstaigas surinkimą ir patikrinimą ir už jų atsakomybės sričiai priklausančių įrašų ar įrašų pakeitimų pateikimą laiku Europos Komisijai.

3. *Prieiga*

Veiklos ir administravimo tikslais naudojama informacija nėra viešai prieinama.

4. *Saugumas*

Visi duomenų bazės pakeitimai (įtraukimas, atnaujinimas, pašalinimas) registruojami. Prieš naudotojui suteikiant prieigą prie katalogo įrašų keitimo tikslais, jis turi būti nustatytas ir patvirtintas jo tapatumas. Prieš atliekant įrašo pakeitimus, tikrinama, ar naudotojui tam suteiktas leidimas. Bet koks be leidimo atliekamas veiksmas atmetamas ir registruojamas.

5. *Kalbų vartojimas*

Bendra duomenų bazės kalba yra anglų kalba. Tarnybų pavadinimai ir jų kontaktiniai duomenys taip pat pateikiami valstybės narės valstybine (-ėmis) kalba (-omis).

▼ **B**

5 PRIEDAS

Valstybės narės, abipusiškumo pagrindu nustatančios pagrindinio reglamento 65 straipsnio 6 dalies trečiame sakinyje nurodytos kompensacijos didžiausią dydį, remdamosi jų teisės aktuose numatytų praėjusių kalendorinių metų bedarbio išmokų vidutiniu dydžiu

(nurodytos įgyvendinimo reglamento 70 straipsnyje)

BELGIJA

ČEKIJOS RESPUBLIKA

▼ **M3**

DANIJA

▼ **B**

VOKIETIJA

▼ **M4**

NYDERLANDAI

▼ **B**

AUSTRIJA

SLOVAKIJA

SUOMIJA